12 OLDAL * ARA 1½ DINAR

Pečenje pečena u gotovom

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIX. évfolyam. Szubotica, 1928. SZOMBAT, április 14. 101. szám

Telefon: Kiadóhivatal 8—88 Szerkesztőség 5—10. 8—52. 370.
Megjelenik mindennap reggel. ünnep után és hétfőn is.

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és könyvosztály. Szubotica Zmaj Jovin trg. 3. (Minerva palota)

A városok

Az a törvényjavaslat, amely a jugoszláv városok uj szervezetét akarja megteremteni, sokkal több figyelmet érdemelne, mint amennyit a napi politika viharos eseményei juttatnak neki. A törvényjavaslat szerint hetvenkét városa lenne az S. H. S. királyságnak, melyek a legszélesebb autonómiával rendelkeznének s ez az autonómia nemcsak a törvény által megszabott feladatok betöltésére szoritkoznék, hanem annak alapján a község hatáskörébe bevonhatná mindazoknak az ügyeknek intézését, melyek feletti döntést a törvény más hatóságoknak hatáskörébe nem utalta.

Ennek a törvényjavaslatnak előkészitése arra mutat, hogy a kormányzat sem tekinti, legalább a városokra nézve, véglegesnek azt a jogállapotot, amit a tartományi törvény teremtett meg. A törvényjavaslat egyes tervezett intézkedései arra mutatnak, mintha ebben a kérdésben Szubotica jogállása, jogi helyzete szolgáltatna példát a törvényhozás számára. A városokat, erről, ugy látszik, már a belügyminisztérium törvényelőkészitő osztálya is meggyőződött, nem lehet beszoritani a tartományi igazgatás Prokruszteszágyába. A városi élet önkormányzatot követel, a városi feladatok ellátása, a városi ügyek intézése nem nélkülözheti a városok polgárainak tényleges részvételét. A tartományi gyámkodás a legfőbb intézkedés jogát azok kezébe teszi le, akiknek döntésénél a helyi ismeretek s a tényleges viszonyok mérlegelése nem tényező. Kis községek képviselőtestületi határozatainak felülvizsgálásánál a helyi ismereteket pótolhatja a nagyobb jártasság, a nagyobb tanultság s talán a mélyebb intelligencia is. Ez a megnyugtató és jogcimet teremtő különbség nem található fel akkor, ha nagyobb városok fontos ügyei kerülnek a nagyobb közigazgatási egységek reviziója alá.

Az elmult kilenc-tiz év nem volt a jugoszláv városok életében sem az alkotások termékeny korszaka. A közigazgatási helyzet bizonytalansága a teherviselés stabilitását sem kedvező irányban befolyásolta s ez a körülmény beruházási program végrehajtását alig legyőzhető módon akadályozta meg. A jugoszláviai városok mégis jelentős eredményeket értek el a községi politika terén. Nincs terünk arra, hogy seregszemlét tartsunk a városok szociálpolitikai és községüzemi alkotásai terén, elég azonban talán rámutatnunk arra, hogy Ljubljana milyen gyönyörü lakásépitési programot hajtott végre, hogy Zagreb a háboru befejezése után jelentékeny számu lakást termelt s hogy a jugoszláv városok tőlük telhetően igyekeztek leküzdeni a lakásinséget. Ezek a középitkezések annál figyelemreméltóbbak, mert az S. H. S. királyságban még nem indult meg a falu népének városokba özönlése olyan mértékben, mint az Európa egyéb részében megállapitható. A városok tulajdonképen önkormányzat nélkül is igyekeztek sokhelyt megrongált vagyoni helyzetükhöz képest eleget tenni legfőbb kötelességüknek. Másfelől azonban a községi üzemek tekintetében is letagadhatatlan haladást mutat a községi élet. Erre nézve főként a királyság nyugati részében találunk jelentős eredményeket. A dalmát városokban, Zagrebban s a szlovén városokban gyönyörüen prosperáló városi üzemeket találunk, melyek nemcsak a közszükségletek kielégitésére alkalmasak, de pénzügyi eredményükkel egyéb városi feladatok megoldásához is hozzájárulnak. Ezekben a városokban találunk városi méhészetet, virágkertészetet, tehenészetet, halászatot, vásárcsarnokokat, főzelékfélék termesztését és árusitását, gáz-, viz-, elekromos-müveket. Mint ahogy Szuboticára eljöhetnek tanulni városi önkormányzatot s megismerni az önkormányzati intézményeket, épugy elmehetnek Splitbe megtanulni a községi üzemek szociális és merkantil szempontból egyaránt megfelelő vezetését.

Mindennek azonban az önkormányzat az alapja. A városi ügyek intézése történjék a városi polgárok által. A maguk szükségleteit a városi polgárok érzik legjobban s azok kielégitési módjának megválasztása is rájuk bizható a legnagyobb nyugalommal. A városok önrendelkezési joga legelső feltétele a városi élet fejlődésének, a kultura, a gazdasági és szellemi kultura emelkedésének. Nem lehet feltételezni, hogy az a kormány, amelyik a törvényjavaslat kidolgozására elhatározta magát, megelégednék alkotás helyett az alkotásra való készülődéssel.

Tizenkilencre emelkedett a milanói bombamerénylet halottainak a száma

A merénylők még nem kerültek kézre — A milanói rendőrséget előre figyelmeztették a készülő merényletre — A pokolgépet nagy szakértelemmel állitották össze — Ujabb jelentések szerint Mussolini a merénylet idején Rómában tartózkodott — Az olasz király elutazott Milánóból

Pénteken ujabb bombamerénylet történt Olaszországban

Milánóból jelentik: Milánó lakossága még mindig a legnyomasztóbb hangulatban van a csütörtöki borzalmas események miatt, pénteken sem volt szinházi előadás a városban. A mozgófényképszinházak is zárva vannak és a nyilvános helyeken nem szólt a zene.

Rómából megérkezett Milánóba Balsano tábornok vezetésével az államrend védelmére alakitott rendkivüli katonai törvényszék,

amelynek *Marconi* ezredes, katonai főügyészen kivül még egy őrnagy, több csapattiszt és néhány carabinieri tagja van. Még az éjszaka folyamán megérkezett Rómából *Valenti* ezredes, a biztonsági rendőrség főfelügyelője több magasrangu rendőrtisztviselővel és a kezébe vette a nyomozás irányitását.

A nyomozás gyors tempóban folyik. A merénylet szinhelyén elsőnek a milánói államügyészség vezetője és a milánói törvényszék vizsgálóbirája szállt ki. A biróság tagjai a rendőrhatóságokkal együtt azonnal megtartották a helyszini szemlét és megállapitották, hogy

a bombát olyan rendkivüli ügyesen helyezték el a villanyos iviámpa öntött vasból készült talapzatába, hogy ezt semmiféle külső jel nem árulta el.

A vizsgálóbiró már az esti órákban kihallgatta a merénylet sebesültjeinek nagy részét, akik azonban a merénylet lefolyásának külső jelenségein kivül érdemleges adatokat nem szolgáltattak.

Előre figyelmeztették a rendőrséget, hogy merénylet készül

A milánói rendőrség még kedden reggel névtelen levelet kapott, amelyben egy volt anarchista közölte, hogy néhány egykori bajtársa borzalmas merényletre készül. Ezenkivül is

tudomása volt a rendőrségnek arról, hogy valami készül és ezért a rendőrszolgálatot csütörtökön a város minden részén megkettőzték.

Azokon az uccákon, amelyeken a király autójának el kellett haladni, a titkosrendőrök egész serege őrködött, a merényletet azonban olyan ravasz módon készitették elő, hogy azt nem lehetett megakadályozni.

A rendőrség szerint anarkisták a merénylők

Már szerdán éjjel általános razzia volt Milánóban és ennek során letartóztattak több olyan gyanus embert, akik az anarchisták szélső baloldali csoportjához tartoztak. Ezeket nem bocsátották még szabadon, hanem valamennyit részletes kihallgatás alá vonták. A rendőrségen remélik, hogy egyik vagy másik letartóztatott vallomásából következtetni lehet majd a merénylők személyére. A nyomozásról a hatóságok még semmiféle hivatalos jelentést nem adtak ki.

A *Corriere della Sera* péntek reggeli számában közli két asszony vallomását, amely esetleg döntő lehet a nyomozás további irányára. Ezek az asszonyok szerdán este a Piazza Giulio Cesare-n levő lakásukban ablakot tisztogattak és az egyik észrevette, hogy

az árumintavásár bejárata előtt a villamos ivlámpa körül egy előkelően öltözött fiatalember ólálkodott.

Az asszony figyelmeztette erre barátnőjét, aki szintén megfigyelte, hogy a fiatalember az árumintavásár bejárata előtt fel és alá járkál és rendkivül gyanusan viselkedik. A fiatalember kezében egy kisebb csomag volt és nincs kizárva, hogy ebben volt a pokolgép.

Tizenkilenc halálos áldozata van eddig a merényletnek

Mario Grosso tüzérségi ezredes csütörtök délután átvizsgálta a felrobbant bomba szilánkjait és arra a meggyőződésre jutott, hogy

kiváló szakértelemmel állitották össze a robbanóanyag vegyületét.

A pokolgép ugy volt összeállitva, hogy dinamitot pléhből készült dobozba préseltek, a dobozt pedig órával szerelték fel.

A pokolgép órája csütörtök délelőtt tiz óra tiz percre volt beigazitva.

Az egész pokolgép olyan apró volt, hogy játszva lehetett behelyezni a villanylámpa oszlopának kis ajtónyilásán keresztül az oszlop talapzatába. A bomba hatása főként azért volt olyan borzalmas, mert nem csak a bomba szilánkjai okoztak halálos sérüléseket, hanem a szétrobbant villanylámpa talapzata is.

A bombamerénylet halálos áldozatainak száma eddig tizenkilencre emelkedett.

és a halottak közül ezideig tizenkettőt agnoszkáltak. Az áldozatokat a milánói temető halottasházában ravatalozták fel.

Mussolini a merénylet idején Rómában tartózkodott

Rómából jelentik: A milánói bombamerényletről szóló első hirekkel szemben most megállapitják, hogy

Mussolini a merénylet idején Rómában tartózkodott

és ott szerzett tudomást a merényletről, mire azonnal megtett minden intézkedést, hogy a legerélyesebb nyomozást inditsák meg. A miniszterelnök egyuttal táviratot intézett a királyhoz, akit üdvözölt megmenekülése alkalmából és a milánói polgármesterhez, akit utasitott, hogy rendeljen számára virágokat, amelyeket az áldozatok sirjára fog helyezni.

»A merénylet természetes következménye a fasiszta elnyomatásnak«

Párisból jelentik: A francia lapok érdeklődésének előterében a milánói bombamerénylet áll. A fasiszta irányzattal szimpatizáló párisi lapok a legnagyobb felháborodás hangján irnak a merényletről, a baloldali sajtó szerint azonban

a merénylet végeredményben természetes következménye a fasiszta elnyomatásnak,

amely ellen a szabadságszerető olaszok fellázadtak. A párisi antifasiszták lapja, a *La Liberta* a merénylettel kapcsolatban a következőket irja:

— A milánói merénylet nem ért bennünket váratlanul. Ilyen merényletek mindig előfordulhatnak olyan államban, ahol nincs gondolat- és sajtószabadság. A leigázás és elnyomatás politikája még számos uj meglepetést rejt magában. Nagyon sajnáljuk a névtelen áldozatokat, hangsulyozzuk azonban, hogy

a kiontott vérért a fasiszta rezsim a felelős.

A szuronyok erdejével őrzött határon át — fejeződik be a cikk — igy kiáltunk szorongatott olasz testvéreinknek: Nincs rend igazság nélkül, nincs tekintély törvényesség nélkül és nincs igazi nagyság a szó igazi értelmében vett emberi szabadság nélkül. A merénylet a fasiszta elnyomatás következménye.

Az olasz király visszautazott Rómába

Viktor Emánuel király péntek délelőtt egy uj milánói szanatóriumot és a milánói monarchista pártklubot látogatta meg, délután három órakor pedig elutazott a *comói tó* partján fekvő Lecco-ba, ahol egy uj kórházat avatott fel.

Péntek este kilenc órakor a király visszautazott Rómába. Az olasz királyi udvarhoz tömegesen érkeznek az üdvözlőtáviratok a világ minden részéből a király és a trónörökös szerencsés megmenekülése alkalmából.

Olasz lapok a merényletről

Mussolini miniszterelnök öccse, Arnoldo Mussolini, a *Popolo d' Italia* pénteki számában a következőket irja a merényletről:

— Ez a borzalmas büncselekmény számos olyan momentumot tüntet fel, amiből arra kell következtetni, hogy a merénylők kiváló szakértelemmel rendelkeztek. A pokolgép szerkezetéből következtetve

a merényletet ezuttal nem közönséges gyilkosok, vagy exaltált emberek követték el, hanem magasabb értelemben vett politikai bünözők,

akiket néhány napon belül ki fognak nyomozni és könyörtelenül meg fognak büntetni. A bünösök el fogják nyerni méltó büntetésüket, mert nem hiába érkezett Milánóba az államrend védelmére alakitott rendkivüli katonai törvényszék.

A Vatikán hivatalos lapja, az *Osservatore Romano* azt irja, hogy a merénylet gyalázatos büncselekmény, amely a világ keresztény népeinek lelkében a legnagyobb megvetést fogja előidézni. A lap nyugalomra inti a katolikus lakosságot.

Ujabb titokzatos bombarobbanás Olaszországban

Péntek délelőtt ujabb nagy izgalmat keltett Milánóban az a hir, hogy Caraccioloban a Via Maria Sagolo-n ujabb titokzatos bombarobbanás történt. Az első hirek arról szóltak, hogy

egy pokolgép robbant fel és megölt két embert.

Később a *Stefani*-ügynökség hivatalos jelentést adott ki, amely szerint a fasiszta milicia Caraccioloi kaszárnyájában szemle közben szerencsétlenség történt. A hivatalos jelentés szerint egy katona puskáját a két térde közé szoritotta, hogy megigazithassa derékszijját, közben azonban a fegyver elsült és a golyó neki repült a katonák egyik csoportjának, akik közül

két ember meghalt és három megsebesült.

A Stefani-ügynökség jelentésével szemben változatlanul tartja magát az a hir, hogy ujabb bombamerényletről van szó.

Alekszandar király és a kormány részvéte

Beogradból jelentik: Őfelsége Alekszandar király pénteken Viktor Emánuel olasz királynak táviratot küldött, amelyben örömének ad kifejezést szerencsés megmenekülése alkalmából. Délelőtt a külügyminisztérium részéről *Hrisztics* Boskó osztályfőnök jelent meg a beogradi olasz követségen és *Petrucci* olasz ügyvivő előtt a jugoszláv kormány örömének adott kifejezést az olasz király és trónörökös szerencsés megmenekülése fölött.

A népszövetségi vizsgálóbizottság két fegyverszakértőt küldött Szentgotthárdra

A szakértők péntek este utaztak el Genfből Magyarországra

Genfből jelentik: A Népszövetség által a szentgotthárdi ügy vizsgálásához kiküldött hármas bizottság tagjai levélváltás utján megegyeztek abban, hogy először

két fegyverszakértőt küldenek Magyarországra a Szentgotthárdon levő megsemmisitett gépfegyveralkatrészek megvizsgálására

és a magyar kormány által előterjesztett okmányok ellenőrzésére. Az egyik szakértő angol, a másik svéd és

a két szakértő a Népszövetség leszerelési osztályának igazgatójával együtt péntek este utazott Magyarországra

és valószinüleg már szombaton megkezdik Szentgotthárdon a helyszini vizsgálatot.

A vizsgálóbiró elrendelte Fekete Dénes és társai szabadlábrahelyezését

A vádtanács szombaton dönt a szabadlábrahelyezés kérdésében

Mint ismeretes, a szuboticai államügyészség utasitására letartóztatták a szuboticai Első Jugoszláv Temetkezési Egyesület vezetőségének hat tagját. A letartóztatást *Makszimovics* Szvetiszláv az ügyészség vezetője rendelte el szerdán délután és a szuboticai rendőrség még aznap délután az ügyészség fogházába szállitotta *Fekete* Dénest, *Resch* Bélát, *Aradszki* Rádát, *Pándzsics* Ivánt, *Burnáti* Istvánt és *Bacslia* Bláskót. Az ügyészség ezzel egyidejüleg inditványozta, hogy az egyesület jelenlegi és valamennyi volt igazgatósági tagja, összesen harminckét személy ellen tegyék folyamatba a bünvizsgálatot és a letartóztatott hat vezetőségi tag ellen rendeljék el a vizsgálati fogságot.

Sztojadinovics Radován vizsgálóbiró az ügyészi inditvány folytán csütörtökön tanulmányozta az iratokat és azután egyenkint kihallgatta a letartóztatott hat vezetőségi tagot. Ennek megtörténte után a vizsgálóbiró pénteken délelőtt meghozta végzését, mely szerint

az Első Jugoszláv Temetkezési Egyesület letartóztatott vezetőségi tagjai, valamint a jelenlegi és volt igazgatósági tagok ellen a bünügyi vizsgálat meginditását elrendeli,

viszont az ügyészi inditványnak azt a részét, amelyben a hat letartóztatott vezetőségi tag ellen a vizsgálati fogság elrendelését kéri, elutasitva, elrendeli, hogy

Fekete Dénest és öt társát helyezzék szabadlábra.

A vizsgálóbiró végzése ellen az ügyészség felfolyamodással élt a vádtanácshoz és fenntartva azt az inditványát, amelyet a bünvizsgálat meginditására vonatkozólag tett, *a vizsgálati fogság elrendelését kivánja* a fenntnevezett hat vezetőségi tagra vonatkozólag.

A vádtanács a pénteki nap folyamán megkezdte az iratok tanulmányozását, azonban tekintettel az előterjesztett vádanyag terjedelmére, a döntést pénteken még nem hozta meg, hanem szombaton délelőtt fog határozni ebben az ügyben.

Mestorino, a rablógyilkossággal vádolt párisi ékszerész és a csinos, fiatal sógornő titokzatos szerelmi regénye

Párisból jelentik: Charles *Mestorino*, a gyilkos párisi ékszerkereskedő, most a Santé-fogházban várja azt a napot, amikor esküdtbiróság előtt fog felelni büneiért. Az a vád ellene, hogy *Gaston Truphéme ékszerészt, akinek 35.000 frankkal tartozott, a váltó bemutatásakor meggyilkolta, aztán a holttestet kivitte az armainvilliersi erdőbe, ott benzinnel leöntötte, majd pedig meggyujtotta, hogy bünének nyomait eltüntesse.*

Heteken át tartó izgalmas nyomozás után tartóztatta le a rendőrség. Mestorino a felhalmozott bizonyitékok sulya alatt *be is vallotta a gyilkosságot*, de védekezésül azt hozta fel, hogy *egy hangos és kinos veszekedés során, felindult állapotban ragadtatta magát gyilkosságra.* Ezt a vallomását nagyon sokszor megismételte, legutóbb azonban nagy meglepetésre azt a kijelentést tette, hogy *nem is anyagi bajok, hanem szerelmi féltékenység okozta a szerencsétlenséget.*

Azt állitotta, hogy *Trupheme gyakran látogatott el hozzájuk olyankor is, amikor ő nem tartózkodott otthon és ezek a látogatások Susanne Charnauxnak, csinos és fiatal sógornőjének szóltak, akit ő szeretett.* A vallomás szenzációs fordulatot adott a nyomozásnak. Mestorino teljes harmóniában élt, legalább látszólag, a feleségével és a család legközelebbi ismerősei sem tételezték fel, hogy Mestorinót gyengédebb szálak füzik sógornőjéhez, aki a Mestorino-házaspárral egy fedél alatt lakott.

A vizsgálóbiró vallatóra fogta Susanne *Charnauxt.* A leány zokogásba fuló hangon kezdte meg vallomását.

— *Mestorino igazat vallott,* — mondta. — *Én meleg rokonszenvet éreztem sógorom iránt és ő ezt az érzésemet viszonozta.* Kilenc hónappal ezelőtt egyikünk sem tudta, hogyan, és anélkül, hogy gondoltam volna arra a bánatra, amit nővéremnek okozhatok, megtörtént az, amit nem lehetett kikerülni Amikor Mestorino megtudta, hogy Gaston Trupheme meglátogatott, leplezetlen haragjának adott kifejezést. Többször ***nyiltan is értésére adta Truphemenek, hogy jó lesz, ha beszünteti látogatásait.*** **De a figyelmeztetés semmit sem használt,** olyannyira, hogy egyszer a sógorom gorombán megmondta neki, hogy többé ne merjen velem beszélni. Trupheme azonban nem szivlelte meg a figyelmeztetést és folytatta próbálkozásait. Február 27-én reggel is felkeresett és beszélgetni kezdett velem, de ez a beszélgetés hirtelen abbamaradt, mert váratlanul megjelent a sógorom. Mestorino nagyon haragudott, hogy egyáltalán szóba álltam az ékszerésszel és egész reggel egy szót sem szólt hozzám. *Aznap Trupheme ismét eljött, de ekkor már csak a sógorommal beszélgetett. Ez a tragikus beszélgetés négyszemközt folyt le és mint ismeretes, Trupheme halálával végződött...*

— De miért nem mondta ön el már előbb? — tette most fel a kérdést a vizsgálóbiró.

Susanne Charnaux zsebkendőjével törölgette könnyeit és csak pár perc mulva, vállvonogatva válaszolja:

— *Nem tudom . . . Nem volt erőm hozzá . . .*

— És amikor megtörtént a letartóztatás, akkor töredelmesen bevalott mindent a nővérének? — hangzott a további kérdés.

— *Nem, nem . . . A nővérem mindent csak közvetve tudott meg, de olyan jóságos lélek, hogy mindent meg is bocsátott . . .*

A huszonkét éves, csinos leányon ismét erőt vett a zokogás. Vallomását nem tudta folytatni.

A védelem alaposan ki fogja használni Susanne Charnaux vallomását és teljes erővel arra fog törekedni, hogy *a rablógyilkosság helyett a szerelmi féltékenységet fogadtassa el a borzalmas bün motivumául.* A védelem kilátásai azonban nagyon kétségesek, mert hiszen *Mestorinonál nemcsak a 35.000 frankról szóló kifizetetlen váltót találták meg, de megtalálták Gaston Truphéme ékszereit, óráját és nyakkendőtűjét is.* Akárhogy alakulnak is azonban a dolgok, a leány vallomása romantikus hátteret adott a bünügynek, amely igy még élénkebben foglalkoztatja Páris közvéleményének fantáziáját.

Mit várhat a Vajdaság a nagy külföldi kölcsöntől?

88000 hold földet ármentesitenek a Vajdaságban

Az ország közgazdasági élete a legnagyobb reményeket füzi a 13 milliárdos külföldi kölcsön felhasználásához, ami most már csak rövid idő kérdése.

Egészen természetes, hogy az ország minden vidéke jelentkezik igényeivel, hogy minél nagyobb részt biztositson a maga számára, a saját területén végzendő beruházásokra. A zagrebi gazdasági konferencián is, amelyen Horvát-Szlavónország és Szlovénia gazdasági testületei voltak képviselve, elsősorban olyan követeléseket támasztottak a kormánnyal szemben, amelyek a nagy kölcsönnek a prékói vidékeken való aránylagos felhasználására vonatkoznak. Sajnos, a Vajdaság nem volt képviselve ezen a konferencián és igy nem hallathatta a hangját az az országrész, amely aránylag legnagyobb mértékben járul hozzá a közterhekhez és igy a nagy kölcsön terheinek a viseléséhez is.

Mindazonáltal a Vajdaság sem fog kimaradni azok közül az országrészek közül, amelyekben az uj kölcsönpénzből nagyobb arányu beruházásokat fognak eszközölni. A Vajdaságban, megbizható helyről szerzett információink szerint, eddig a következő munkálatokat szándékozik a kormány a kölcsönből elvégeztetni:

Elsősorban *a pancsevói nagy rét ármentesitése*, amihez az állam 260 millió dinárral járul hozzá és amely 64.000 hold földet fog az árvizek ellen biztositani és termővé tenni. Ehhez járul a *Beograd—Pancsevó vasuti vonal kiépitése a nagy Duna-hiddal.* 17 millió dinár kölcsönt fog adni a kormány az *ujonnan* alakult noviszadi ármentesitő társulatnak *a noviszadi rét ármentesitésére.* Itt 6000 hold elsőrangu uj termőföldet fog nyerni a város. Ezeknek a munkálatoknak az előkészületei már teljesen befejeződtek. Noviszad városa 250.000 dinár előleget folyósitott a társulatnak a tervek kidolgozására, amelyek már készen is vannak, sőt *Mirkov* főmérnök, a noviszadi hidrotechnikai osztály főnöke és *Pfeiffer* szentai főmérnök már az árlejtésre is előkészitették az előmunkálatokat. Az ármentesitő társulat alapszabályai most a tartományi főispánnál vannak jóváhagyás végett.

Ugyancsak *a nagy kölcsönből fog 10 millió dinárt kapni a galádi nagy rét lecsapolására alakult ármentesitő társulat.* Ez a rét Kikinda és a Tisza között terül el, 18.000 hold terjedelmü levezető csatornák utján fogják meliorizálni. Az összes tervek már ezekre a munkálatokra is készen vannak és ha a pénz rendelkezésre fog állni, a munkálatok hat hónapon belül be is fejezhetők.

Ami az utak épitését illeti, ugy látszik, ezen a téren *a Vajdaság nem sokat várhat az uj kölcsöntől.* Viszont a rendes költségvetési hitelekből *Markovics* Péra épitésügyi miniszternek *Popovics* Dáka noviszadi képviselő előtt tett kijelentése szerint ki fogják épiteni, illetőleg *rendbehozzák a Szubotica—noviszadi országutat.* Az árlejtéseket ezekre a munkálatokra már legközelebb ki is fogja irni, minthogy a tervek már teljesen készen vannak. Különösen a Bácska-Topola—Vrbász és Pasicsevó—Noviszad szakaszokat kell teljesen ujjáépiteni és kikövezni.

Az eddigiek szerint ezek volnának azok a közmunkák, amelyek megvalósitását a Vajdaság a nagy kölcsönből várhatja. A Vajdaság nagy gazdasági jelentőségére való tekintettel ez bizony elég sovány programm.

Visszavonták a feljelentést Fischl Pál ellen

A Jevrejszka Banka és Fischl családja között megegyezés jött létre, amely szerint megtéritik az esetleges hiányt — Egyelőre egymillió százezer dinárnak nem tudnak a könyvekben nyomára jönni, de lehetséges, hogy semmiféle károsodás nem érte a bankot — A rendőri nyomozás nem talált kompromittáló adatokat

Fischl szombaton visszatér Budapestről

A *Fischl* Pál elleni feljelentés és a sikkasztással gyanusitott bankigazgató szökésének hire az egész Vajdaságban rendkivül nagy feltünést keltett. Különösen Szuboticán hatott szenzáció erejével a hir és péntek reggel, amikor a *Bácsmegyei Napló* közléséből a város legszélesebb nyilvánossága értesült a történtekről, az egész városban mindenki erről beszélt. Már az első órákban is az a vélemény alakult ki, hogy

Fischl Pál azzal követte el a legnagyobb hibát, hogy eltávozott Szuboticáról,

ahelyett, hogy kisérletet tett volna a felmerült differenciáknak egyezséggel való elintézésére. Erre kétségtelenül lett volna mód, mert egyrészt a bank igazgatósága is legszivesebben ilyen módon intézte volna el az ügyet és a feljelentés megtételével mindaddig vártak, amig csak kétségtelenné nem vált, hogy Fischl elhagyta az ország területét; másrészt pedig mindenki előtt, aki csak a megszökött aligazgató anyagi és családi körülményeit ismerte, nyilvánvaló volt, hogy

a család rendelkezésre bocsáthatta Fischlnek azt az összeget, amely az esetleges differenciák elintézésére elégséges lett volna.

Fischl Pál ugyanis maga is meglehetősen jelentős magánvagyonnal rendelkezik, apja és apósa gazdag emberek és a vele való meghitt családi viszonya kétségtelenné tette, hogy a család minden áldozatra hajlandó lesz, hogy a bankot, ha követelése volna, kielégitse.

Később már olyan hirek is terjedtek el, hogy a szóban forgó pénz meg sem közeliti azt az összeget, amelyről a csütörtök délben megtett feljelentés szólott és némelyek szerint csak kétszázezer, mások szerint csak százhuszezer dinárról van szó, amennyi pénzt Fischlék minden nagyobb nehézség nélkül előteremthetnek. Azt is tudni vélték egyesek, hogy a szabálytalanság, amit Fischl Pál elkövetett, mindössze abból állott, hogy nagyobb összegekkel terhelte meg számláját, mint amennyit az intézet igazgatósága engedélyezett és ha ezt az összeget visszatériti, semmiféle büncselekmény nem forgott volna fenn, annál kevésbbé lehet tehát sikkasztásról beszélni.

A nyolcvanezer dinárosbon

Mint legkomolyabb verzió, jólértesültnek látszó helyről az a hir terjedt el, hogy

az egész ügyet egy nyolcvanezer dinárosbon idézte elő.

Amikor ugyanis a bank szarajevói igazgatói a szuboticai fiókban a rovancsolást megkezdték, a kasszában megtalálták Fischlnek egy nyolcvanezer dinárosbonját, amely összeget az igazgatóság előzetes jóváhagyása nélkül vette fel Fischl. A szarajevói igazgatók azonnal felelősségre vonták és az egyik igazgató kijelentette, hogy

ha nem ad azonnal megfelelő felvilágositást, feljelentik. Ez a fenyegetés megzavarta Fischl Pált, aki erre elvesztette fejét és ahelyett, hogy igyekezett volna az anyagi differenciákat családja segitségével rendezni, elutazott Szuboticáról.

Emiatt tett aztán feljelentést a bank az eltávozott aligazgató ellen.

Mindezek a verziók alkalmasak voltak arra, hogy növeljék a közönség körében a Fischlék iránti részvétet, ami annál nagyobb mértékben nyilvánult meg, mert a fiatal agilis bankigazgatót előzékenységéért, lekötelező, szivélyes modoráért mindenki szerette és alig tudták elképzelni, hogy az ambiciózus fiatalember szépen induló karriérjét sikkasztással törte volna ketté.

Visszavonják a feljelentést

Amig a városban ezek a kombinációk elterjedtek, az ügyben szenzációs fordulat történt.

A rendőrségen délután három órakor megjelent Miladinovics Szlobodán ügyvéd és a Jevrejszka Centralna Banka megbizásából visszavonta a Fischl Pál ellen tett feljelentést.

és kérte az eljárás megszüntetését. Ehhez képest *Mázics* Andrija bünügyi rendőrkapitány azonnal megtette a szükséges intézkedéseket, hogy a meginditott nyomozást szüntessék meg. A belföldi rendőrhatóságokat telefonon értesitették az eljárás megszüntetéséről, Budapestre és Szegedre pedig a következő táviratot menesztette a rendőrségekhez Mázics Andrija rendőrkapitány:

Fischl Pál harminc éves bankhivatalnok ellen másfélmillió dinár elsikkasztása miatt csütörtökön kiadott körözőlevelemet visszavonom. A nevezett, ha letartóztatták, szabadonbocsátandó.

Mázics rendőrkapitány.

Ezzel egyidejüleg telefonon érdeklődtek Szegeden és Budapesten, hogy Fischlt elfogták-e, de mindkét helyről az a válasz érkezet, hogy ezideig még nem fogták el, mire telefonon is közölték, hogy az eljárást beszüntették ellene. ellen.

Egymilliót keresnek

A feljelentés visszavonása természetesen azért következett be, mert

péntek délelőtt a bank és Fischl Pál családja között megegyezés jött létre, amely szerint a család hajlandónak nyilatkozott a bank minden esetleges kárának megtérítésére.

Igy tehát a legfontosabb volt annak megállapitása, hogy mennyi a bank kára.

A Jevrejszka Banka szuboticai fiókintézetében pénteken egész délelőtt folyt a könyvek átvizsgálása.

A *Bácsmegyei Napló* munkatársa a könyvvizsgálat eredményéről megkérdezte *Merkler* Ármint, a bank szarajevói igazgatóját, aki a könyvvizsgálatot vezette. Merkler igazgató a következőket mondotta:

— A könyvek szerint a bank kára 1.154.000 dinár. Ekkora összegnek nem tudunk nyomára jutni. Ez azonban véleményem szerint nem jelenti azt, hogy a banknak ténylegesen ennyi a kára mert bizonyos, hogy ennek egyrészéről Fischl birtokában váltók és más értékpapirok vannak, vagy esetleg szóban tudna felvilágositást adni. Igy

a hiányzó összeget nem is állapithatjuk meg addig pontosan, amig Fischl haza nem jön.

Elmondotta még Merkler igazgató, hogy a feljelentést a bank Fischl ellen kényszerüségből tette meg, a rovancsolás első pillanataiban ugyanis a bank kára rendkivül nagynak látszott és Fischl ahelyett, hogy a kért felvilágositást megadta volna, eltünt.

Kérdést intéztünk az igazgatóhoz a nyolcvanezer dinárosbonról is, mire kijelentette, hogy az összegben ez is benne van, de *nem emiatt tettek feljelentést, hanem kizárólag amiatt, mert Fischl külföldre távozott.*

Megegyezés a családdal

— Amig a bankban a könyvvizsgálat folyt — mondotta Merkler igazgató — Fischl Pál családjának kezdeményezésére megindultak a kiegyezési tárgyalások

A megegyezés létre is jött, mert a család kötelezettséget vállalt, hogy a vizsgálat befejezése után mutatkozó hiányt teljes összegben megtériti.

Hogy ez az összeg mekkora lesz, azt csak Fischl hazatérése után lehet megállapitani. A jelenlegi helyzet szerint több mint egymilliót kellene fizetni de bizonyosra vesszük, hogy

ennek az összegnek jelentős részével Fischl el fog számolni.

A megegyezés értelmében a bank ma délután a feljelentést visszavonta.

Érdeklődtünk a megegyezésről Fischl Pál családjánál is, ahol azt a felvilágositást adták, hogy a család teljes összegben megtérit minden fennálló kárt, de

valószinünek tartják, hogy ha Fischl hazatér és meg fogja ejteni az elszámolást, ki fog derülni, hogy semmiféle hiány nem áll fenn,

mert a család biztos tudomása szerint Fischl Pál nem költött anyagi erejét felülmuló összegeket.

A rendőrség munkája

A *Bácsmegyei Napló* munkatársa még a feljelentés visszavonása előtt érdeklődött a rendőrségen a meginditott nyomozás eredményéről. Mázics Andrija bünügyi rendőrkapitány elmondotta munkatársunknak, hogy a rendőrség munkája elsősorban arra irányult, hogy megállapitsa Fischl tartózkodási helyét, azután pedig arra törekedtek, hogy kikutassák, hogy Fischl igazgató mire forditotta a hiányzó összeget. Ennek érdekében lefoglalták Fischl levelezését, amely azonban mindössze negyvenötezer dinárra vonatkozólag szolgáltatott adatokat, amely összeget Fischl különböző személyeknek kölcsönözte, illetve adományozta.

A pénz legnagyobb része sportcélokra ment,

de ez az összeg korántsem olyan nagy, hogy Fischl néhány hónap alatt saját vagyonából ne fordithatott volna annyit sportszenvedélyére és igy

a rendőri nyomozás semmi kompromittáló adatot nem talált Fischl Pál iratai között.

Később, a feljelentés visszavonása után kijelentette Mázics rendőrkapitány, hogy a rendőrség szerepe véget ért és semmi akadálya nincs annak, hogy Fischl hazatérjen.

Fischl Pál Budapesten van

Amikor az ujságokból a közönség értesült a *Fischl* elleni feljelentésről és Fischl Pál elutazásáról különféle verziók terjedtek el arra vonatkozólag, hogy Fischl hova utazott. Annyi bizonyos volt, hogy autón Horgosra, onnan pedig Szegedre ment, de olyan hirek is voltak elterjedve, hogy Szegedről Romániába utazott, söt akadtak olyanok is, akik szerint egyenesen Amerikába vette utját. Ezek a kombinációk nem bizonyultak valóknak, mert pénteken már nyilvánvalóvá vált, hogy

Fischl Pál csütörtök délben Szegeden át Budapestre utazott,

ahonnan *pénteken délután telefonon fel is hivta családját* és feleségével közölte, hogy a róla elterjedt hirek nem felelnek meg a valóságnak és levélben mindenről felvilágositást fog adni. Ugyanekkor a család részéről közölték Fischllel, hogy

haladéktalanul jöjjön haza, mert igy az ügy legkönnyebben elintézhető,

mire Fischl azt válaszolta, hogy később ujra fog telefonálni, ami azonban nem történt meg. Mindazonáltal bizonyosra veszik, hogy Fischl Pál szombaton hazajön és maga fogja rendezni ügyeit.

Popovics Velja volt tárcanélküli miniszter éles támadást intézett a kormány ellen

Készül a radikális párt főbizottságának memoranduma

Beogradból jelentik: Pravoszláv nagypénteken Beogradban teljesen szünetelt a politikai élet, bár volt egy meglepetés, amennyiben *Popovics* Velja, aki a Vukicsevics-kormányban néhány napig tárcanélküli miniszter volt, egy nyilatkozatban élesen megtámadta Vukicsevics Velja miniszterelnököt. Popovics Velja egy jagodinai gyülésen is hangsulyozta, hogy a Vukicsevics-kormány sikertelenséget sikertelenségre halmozott, aminek az a legfőbb oka, hogy a demokraták a kormányban illojálisan viselkednek. Popovics Velja szerint az egész országban önkény uralkodik és a radikális párt ebben a nehéz helyzetben teljesen tehetetlen. Popovics — mint mondotta — azért lépett ki a kormányból, mert látta, hogy nem tud semmit sem elérni. A kibontakozás utját abban látja, hogy egy parlamenti, vagy parlamenten kivüli erőskezü férfiu venné a kezébe a kormány gyeplőjét.

Kormánykörökben Popovics Veljának ezt a fellépését ugy magyarázzák, hogy Popovicsot a mellőzöttség késztette a támadásra, mert amig miniszter volt, nem látta a helyzetet ilyen siralmasnak.

A radikális főbizottság memoranduma

A radikális párt szükebb főbizottságának kiküldöttjei: *Trifkovics* Márkó, *Nincsics* Momcsilo, *Makszimovics* Bózsa, *Miletics* Szlávkó, *Miletics* Krszta és dr. *Ivkovics* Momcsilo pénteken délelőtt a főbizottság helyiségében ülést tartottak és az ország népéhez intézendő memorandum kérdésével foglalkoztak. A memorandum husvét után készül el és azt jóváhagyás végett a főbizottság elé terjesztik. A memorandum hir szerint főként vajdasági és délszerbiai kérdésekkel fog foglalkozni és igen éles hangu lesz.

A parasztdemokrata koalició vádinditványt tesz a kormány ellen

A beogradi *Recs* husvéti száma azt irja, hogy vádinditvány készül a Vukicsevics-kormány ellen. A vádinditványt a lap szerint a parasztdemokrata koalició fogja benyujtani és ahhoz állitólag csatlakoznának a radikális párt elégedetlenjei is.

Marinkovics külügyminiszter külföldi tárgyalásai

Marinkovics Voja dr. külügyminiszternek szombaton kellett volna visszatérnie. Marinkovics azonban elhalasztotta visszautazását és csak 22-ike után érkezik meg, mert külföldön igen fontos tárgyalásokat folytat, amelyek részben a külföldi kölcsönnel állanak összefüggésben.

Demokrata nagygyülés Debeljácsán

A délbánáti demokrata párt debeljacsai vezetősége e hó 15-ikén, vasárnap délelőtt tiz órakor népgyülést tart. A népgyülésre meghivták *Kerepessy* Vince demokrata képviselőt. Ezen a gyülésen Kerepessy Vince és a többi demokrata szónok válaszolni fognak *Makszimovics* Bózsa támadásaira. Kerepessyn kivül beszélni fog dr. *Kiss* György is, a délbánáti demokrata lista volt jelöltje.

Százhuszezer hold és a lengyel trón örököse egy kelebiai asztalos

Lengyel hercegi család utolsó sarja az asztalos felesége

A Szuboticával szomszédos Kelebia községnek, amely már Magyarországhoz tartozik nagy szenzációja van: egy kelebiai asztalos felesége egyedüli várományosa százhuszezer hold földnek és a lengyel trónnak.

Az érdekes ügyről egy kiskunhalasi lap riporterének magányomozása alapján a következőket irja;

— Ökrös Gyula asztalosmester szerény műhelye — irja a lap — ott húzódik meg néhány üzlet szomszédságában a vasuttól a faluba vezető uton. Ökrösék rendkivül barátságosak és az asszony kérésünkre bő részletességgel meséli a csodálatos történetet:

— Nem is gondoltunk semmire — mondja — éltük az egyszerü életünket, mig néhány hónappal ezelőtt a kezünkbe került a »Kassai Napló« egyik száma, amelyben megirták, hogy a lengyel kormány százhuszezer hold földet bérbeadott, mert a birtok tulajdonjoga örökösök hiányában az államra szállt át. Ez a birtok pedig a Boryslawsky-család birtoka volt. Ez ragadta meg kérem a figyelmemet — mondja Ökrös Gyuláné sz. Boryslawsky Ida. A család nem halt ki, mert én élek és én vagyok ilyenformán egyedüli örököse a Boryslawsky vagyonnak.

— Mindent elkövettem, hogy a kérdés tisztázódjék. A származás kétségtelen. Nagyapám apja Lengyelország felosztása után volt kénytelen hazájából emigrálni. Ketten voltak testvérek. Az egyik Lengyelország osztrák részébe költözött, ott kolostorba lépett és idővel a kolostorban vezető rangba is került. A másik, akinek egyenes águ leszármazottja vagyok, Magyarországba jött és itt fia, az én nagyapám, Szentes városának szolgálatába lépett és mint szentesi városi számvevő halt meg.

— Az apám már Dorozsmán lakott és én is ott születtem. Bizonyosan tudom, hogy ma már élő Boryslawsky rajtam kivül nincs.

— Ezeknek az adatoknak és családi irományoknak a birtokában kezdtem hozzá jogos igényeim érvényesitéséhez. Először Krasnapoljanába irtam, ahol családunk lakott, de onnan választ nem kaptam. Ekkor irtam a varsói magyar követséghez, ahonnan a következő levelet kaptam. Mutatja.

»A varsói magyar követségtől. Ökrös Gyuláné Boryslawsky Ida urnőnek. Ügyét nyilvántartásba vettük. Az ügyet napirenden tartjuk. Dátum. Béldy követségi titkár.«

— Azóta más értesitést még nem kaptam. Személyesen eljártam a budapesti érseki helytartóságon, hogy esetleg a Vatikán utján kutassanak elhalt szerzetesapát rokonom után nem maradt-e valami irat vagy végrendelet, amely megkönnyitené a helyzetemet az ügy kinyomozásában. A helytartóságon is megigérték a közbenjárást, nemkülönben József főherceg Őfensége irodájában is, ahol szintén föntjártam.

— A dolog azonban késik, már nagyon türelmetlenül várom az eredményt. A birtok az végre is kétségtelen, hogy engem illet meg jog szerint, aminthogy az is kétségtelen, hogy én vagyok az egyedüli örökös. Lengyelország felszabadulása folytán pedig az akkori emigránsok, illetve utódaik is visszaszerezték igényeiket. Én nagyon remélem, hogy ez sikerülni is fog. Egyelőre ez a legfontosabb.

— Azután, ha a birtok már meglesz — mondja — jön a trón ügye.

A kis enyvszagu műhelyt különös levegő üli meg. Az ember azt hinné, eszelőssel áll szemben, ha nem a leghatározottabb hangon beszélne.

— Igen — folytatja — igényem a lengyel trónra. Miért csodálkozik?

— Nem mese, hanem történelmi valóság. A nagyapám sokszor mondta, hogy igényünk van a lengyel trónra. Ennek érvényesitésére persze gondolni sem lehetett az ország felosztása idején. A családunk ősrégi hercegi család. Az idők folyamán nősülések révén rokonságba került csaknem valamennyi főnemesi családdal. A trónigényünk a lengyel királyságra megvan, mert az orosz cár is tárgyalt a felosztás előtt ebben az ügyben egyik ősömmel és a lengyel nemesség is kész lett volna bármikor őt királlyá választani. A lengyel történelmi tradició egyenesen megköveteli, hogy Boryslawsky üljön a lengyel trónon...

Ökrös Gyula asztalost és feleségét, akik a háboru előtt még szuboticai lakosok voltak, ismerik Szuboticán is. Mindenesetre világraszóló esemény volna, ha az Ökrös-család hozzájutna a nagy vagyonhoz, aminek kedvéért bizonyára lemondanának trónigényükről.

Nagyszabásu demonstrativ gyülésre készül a szuboticai kerület radikális pártja

A gyülésen erélyesen fognak tiltakozni az elégedetlen radikálisok vádjai ellen

A szuboticai radikális párt kerületi bizottsága kedden délelőtt tiz órakor ülést tart Szuboticán. A kerületi gyülésen *Sztankovics* Szvetozár földmivelésügyi miniszter is megjelenik és ismertetni fogja az általános politikai helyzetet. Válaszolni fog Sztankovics Szvetozár Makszimovics Bozsó és Nincsics Momcsilo dr. volt miniszterek vádjaira is. A kerületi konferencián a radikális párt szuboticai kerületi szervezete élesen el fogja itélni a radikális párt centrumának akcióját, ezenkivül azt fogják megbeszélni, hogy mikor tartsák meg azt a nagygyülést, amelyen a nyilvánosság előtt is tiltakozni fognak a vádak ellen. Valószinü, hogy a radikális párt tiltakozó nagygyülését még e hó folyamán megtartják.

A szuboticai radikális párt nagyszabásu gyülést akar rendezni, amely egész Felső Bácska tiltakozása volna a centrum vádjaival szemben. A gyülésen nemcsak a szuboticai kerületekből, hanem a szombori kerületből is jönnének tömegesen és mintegy *tizezer ember részvételére számitanak.* A nagygyülésre meg fogják hivni *Vukicsevics* Velja miniszterelnököt is.

A szuboticai radikális párt egy előkelő vezető politikusa a következőket mondotta a *Bácsmegyei Napló* munkatársának:

— A szuboticai nagygyülés az egész Vajdaság tiltakozása lesz az ellen a hang és módszer ellen, amit a radikális ellenzék használ az utóbbi időben a kormány és a radikális párt politikája ellen. A vádak, amelyeket Makszimovicsék felhoznak ellenünk az országban és különösen a Vajdaságban követett politikánk ellen, egyáltalán nem lepnek meg bennünket. A vádak és különösen az alaptalan vádak kovácsolásához azok az urak igen jól értenek. A szuboticai nagygyülésen, amely ugyszólván a vajdasági radikálisok kongresszusa lesz, mert azon részt fognak venni az összes vajdasági radikális szervezetek és előreláthatólag a kormány több tagja is, a legerélyesebben tiltakozni fogunk az alaptalan vádak ellen.

— A centrum képviselői olyan hangot használnak velünk szemben, mintha ez a rezsim államellenes volna.

Amint Vukicsevics Velia miniszterelnök nyilatkozatából is kitünik, mi minden loyalis polgárral karöltve akarunk dolgozni az állam érdekében a konszolidáció nagy munkájának elvégzésére. De ha bárki is az állam érdekei ellen vétene, az ellen mi könyörtelenül alkalmazzuk a törvényeket. Nekünk az a célunk, hogy az összes egészséges erőket egyesitsük a haza és a nép érdekében a viszonyok konszolidációjának keresztülvitelére. Nem akarunk eközben szerbesiteni, mert az előbb-utóbb megbosszulja magát. Hazaszerető és elégedett polgárokat akarunk, jobb gazdasági állapotokat, példás közigazgatást és *érezzük, tudjuk, hogy a Vajdaság népe faji és felekezeti különbség nélkül velünk van.*

Miért következett be a noviszadi halálos repülőszerencsétlenség?

Szakértőbizottság kutatja a noviszadi repülőszerencsétlenség okát

Noviszadról jelentik: A noviszadi repülőszerencsétlenség ügyében kiküldött katonai szakértőbizottság pénteken a helyszinén folytatta a munkáját annak a megállapitására, mi volt a halálos szerencsétlenség közvetlen okozója. A bizottság munkája főleg arra terjed ki, hogy *mikép válhatott le a Devoitin repülőgép két szárnya a gép törzséről.*

A repülőparancsnokság eddigi tapasztalatai szerint a Devoitin-gépek a multban kitünően müködtek és csak a legritkább esetekben volt szükség a gépek javitására. A szakértőbizottság véleménye szerint csak két eset foroghat fenn: *a szárnytörést vagy az a körülmény okozta, hogy a repülőgép az erős szélben tul volt erőltetve, vagy hogy a repülőszárnyak anyaga nem volt jó.*

A Devoitin-repülőgépeket a jugoszláv repülőgép szolgálatában már évekkel ezelőtt bevezették és a csütörtöki tragikus repülőszerencsétlenség volt az első eset, hogy a szárnyak leváltak a törzsről. Franciaországban ellenben az utóbbi időben két hasonló eset történt. A bizottság megállapitása szerint a motor kifogástalanul müködött és igy a bizottság munkája főleg a letört két szárny anyagának tüzetes megvizsgálására terjed ki. A bizottság valószinünek tartja, hogy a gép szárnyai már felszerelésük alkalmával megsérülhettek, de eddig azért nem okozott ez bajt, mert a gép eddig csak szélcsendes időben volt a levegőben és igy nem lehetett meggyőződni arról, hogy erős szélben, vagy viharban milyen ellenállóképességü. Csütörtökön, a szerencsétlenség idejében, amikor már a Devoitin-gép a levegőben volt, hirtelen szél kerekedett, amely pillanatok alatt viharrá változott: a legvalószinübb, hogy *a két szárny meglazult és a nagy szél nyomása alatt levált a törzsről.*

A szerencsétlenül járt *Szimonovics* Antal pilóta főhadnagy holttestét még mindig a közkórház halottaskamrájában van és a temetésre vonatkozó intézkedéseket csak akkor teszik meg, ha a Belovárón lakó szülők megérkeznek Noviszadra.

Szerencse kereke

Irta: Debreczeni József

Mégegyszer kezébe vette a levelet. Megnézte rajta a cimzést. A cimzés rendben volt. A levél kétségtelenül neki szólt, Bardóc Pál szobrásznak Tizenháromváros-ucca hetvenkettő. Áhitatos pillantást vetett a boriték buzakék bélyegére és kibetüzte rajta a pecsétet. Fenn a balsarokban dombornyomásu apró betükkel diszelgett a feladó cime.

Bardóc Pál szobrász bizonyos könnyen megérthető izgalmat érzett, amikor belehasitott a boriték szélébe. Mert a levél a tavaszi tárlat zsürijétől érkezett és a döntést tartalmazta az ő »*Szerencse kereke*« cimü allegórikus bronzkompozíciójának elfogadásáról.

— Hát ez az — gondolta nehéz remegéssel, amig szétnyitotta az előkelő fehérségü meritett papirlapot — hát ez már a krajcároskodás, manzard-szobák, nyomor, kéregetés és megalázkodások vége. Biztosan, a vége. Egy pillanatig sem gondolt arra, hogy nem fogadták el a szobrot. Azok közé tartozott, akiknél a sikertelenségek nem fertőzték meg az önbizalmat. Bardóc Pál a legkietlenebb és legszegényebb téli hónapokban sem gondolt arra egy pillanatig sem, hogy villanyoskalauznak megy. Vagy szobafestőnek, vagy, hogy kitanulja a gipszöntést. Csak azért, mert ezek a foglalkozások biztos meleg ebédet jelentenek és bejelentett lakást. Ételt és nyugalmat.

A Szerencse kerekét tényleg elfogadták. A zsüri néhány meleg sor kiséretében értesitette erről a levélben és kedvező értékesitési alkalmat kivánt neki hozzá.

Azért mégis nagyon örült. Akármennyire holtbizonyosra vette — szégyenlette, de be kellett vallania önmagának — meleg felszabadult öröm járta át, mint egy csésze forró csokoládé.

És nem szabadult meg most már a szines tervezgetésektől sem. Hogy hogyan lesz és mint lesz, ha már eladta a szobrot. Hosszabb külföldi utazásról szőtte az ábrándokat és világos, barátságos müteremről.

— Pfuj, de banális — utasitotta rendre önmagát, de azért örült egy kicsit, hogy most már nem olyan elérhetetlen ez az egész. Egy fényezett papirra nyomtatott képzőmüvészeti folyóiratban látta már az arcképét és a kép köré egy hosszabb tanulmányt képzelt, amely az ujonnan feltünt müvész Szerencse kereke cimü szoborcsoportozatát méltatja.

— Maris néni — kiáltott ki ujjongva a kiskonyhába — Maris néni, jó hir!

Maris néni, aki a szobát kiadta és informálva volt a reménységekről kezet törülgetve sietett be a szobába. Bardóc már meg is bánta és restelte ezt az önkéntelen kitörést, ezért jóval hidegebben csak ennyit mondott:

— Elfogadták!

— No hála legyen annak a jóságos Istennek — fohászkodott fel őszintén a gömbölyded Maris néni és hozzátette.

— Gratulálok.

Bardóc barátságos mosollyal állott elébe a gratulációnak.

— Az első — gondolta — és mennyi jog még következni utána. Erősen megszoritotta a lugtól, naptól felmart kezet Maris néniét, aki nagyon elérzékenyedett ebben a pillanatban.

— Megyek mert még sirni kezdek — mentegetőzött az ajtóból.

Szinte szeretettel nézett utána. Most majd kifizetheti a három hónapi szobabért is és kiválthat hat keménygallért a tisztitóból. Milyen jó is rágondolni most ezekre az apróságokra. Szeretett volna szélesen nagyon megölelni valakit, hogy szabaduljon a rászakadt nagy-nagy boldogság egy kis hányadától. Egy pillanatig arra is gondolt, hogy a Maris nénit hivja be szenvedő alanynak az ölelésbe. De aztán meggondolta. Elhatározta hogy rögtön ebédután kimegy a tárlatra hogy a Szerencse kereke elhelyezését ellenőrizze.

✱

Félháromra elkészült az öltözködéssel. Ezt gonddal csinálta, mert mit lehet tudni, hátha összeakad ott valami nagyfejüvel.

— Az első impresszió a legfontosabb — idézte magában és felvette jókarban lévő féltett tavaszi öltönyét. A nyakkendőre tiz percet áldozott, mert sulyt helyezett rá, hogy a csokor ne legyen müvészieseu hanyag kötésü, de ne legyen kishivatalnokosan feszes sem.

Az ucca zsibongása elnyugtatta kissé az idegeit.

— Mennyi autó — gondolta és rögtön utána eszébe jutott, hogy neki is kerülközhet egy. Semmit sem lehet tudni. A fő az, hogy elindult, a többi már könnyebben megy majd.

Kifordult a körutra. Igen, a karrier itt van a küszöbön és behocsájtást kér. Most jut eszébe végre irhat az apjának is Mezővárra, az apjának, aki három évvel ezelőtt goromba levélben tagadta meg tőle a további anyagi támogatást. — Hát ez lettem — fogja irni a levélben és gyermeki alázattal békejobbot nyujt az öregnek.

A kocsiut közepén járt. Egy pillanatig hallott még valami veszett csöngetést, a kocsivezető szitkait, sikoltást . . .

✱

Az elgázolás helyén percek alatt hatalmas tömeg gyült össze. A villamos első kerekeit egy komplikált szerkezettel felemelték és a zubbonyos mentőorvos a test fölé hajolt.

— Borzasztó — mondta a körüllállóknak. Az is volt. A karok hozzáragadtak a bal első kerékhez és görcsös szoritással fonódtak a küllők köré.

A kocsivezető sápadtan járkált felalá és hevesen magyarázott a körüllállóknak:

— Tisztára mint a süket. Hatszor csöngettem, hát kérem azt nem lehet egy lépésről lefékezni.

— Nem is csoda — vette védelmébe egy kiváncsi a holttestet — tele vannak az emberek gondokkal. Tán ez a szegény is abban merült el annyira, hogy miből fizeti elsején az adót.

A rendőr megnyálazta a ceruzát és felvette a tényállást. Felirta a kocsivezetőt, felirta a kalauzt és belekiabált a csődületbe:

— Tanunak ki jelentkezik?

Hárman jelentkeztek. Ezeket is felirta.

Azután feloszlatta a tömeget és jelzett az első villamosnak az indulásra, mert időközben valami harminc kocsi torlódot össze mögötte.

A rendőrszoba titka

Megverték-e a rendőrök a szentai mezőőrt?

Szentáról jelentik: Kinos eset foglalkoztatja a szentai rendőrséget.

Molnár Sztipán Ferenc mezőőr néhány nappal ezelőtt rajtakapta Baslin Ariskó gazdát, Szubotin Ljubomir rendőraltiszt apósát, hogy nyáját a tilosban legelteti. Az esetről jelentést tett a rendőrségen, amely Baslint száz dinár pénzbüntetésre ítélte. Még a pénzbirság kiszabása előtt történt, hogy két rendőr: *Radonics* Vladimir és *Radin* Szvetozár Molnár Sztipán mezőőrt felszólította, hogy kövesse őket a rendőrségre, ahol kihallgatják. A rendőrségen Subotin rendőraltiszthez vezették, aki azzal fogadta a megrémült mezőőrt, hogy szidta a szerbeket és ezért lakolni fog. Az altiszt parancsára a két rendőr nekitámadt Molnár Sztipánnak és *gummibottal addig verték, míg eszméletét el nem vesztette.* Mikor magához tért, a rendőrségi fogdába vitték, ahonnan *Mánics* Vojin rendőralkapitány másnap maga elé vezettette és rövid kihallgatás után szabadlábra helyezte.

Molnár Sztipán kiszabadulása után rögtön elment dr. *Vajda* Lajos hatósági orvoshoz és sérüléseiről látleletet kért. Az orvos megállapította, hogy testén ütésnyomok, hátán véraláfutások vannak, amelyek nyolc napon belül gyógyulnak. Az esetről tudomást szerzett néhány városi képviselő, akik fölkérték Vorgics Szlávkó főkapitányt, hogy inditson vizsgálatot. *A főkapitány nyomban intézkedett és Mánics alkapitányt bizta meg a vizsgálat vezetésével.* A rendőrök, kihallgatásuk során *tagadták, hogy megverték a mezőőrt.*

Molnár Sztipán dr. *Ludaics* Milos ügyvéd utján hivatalos hatalommal való visszaélés, személyes szabadság megsértése és testi sértés miatt büntető feljelentést tett a három rendőr ellen.

Szélsőbaltól a szélsőjobbig

Sztruve Péter, az orosz monarchisták vezére Beogradba jön

Sztruve Péter, az orosz *emigráció* egyik szárnyának párisi vezére, a közeli napokban, Beogradba fog érkezni, hogy ott közgazdaságpolitikai előadást tartson. Ez alkalommal a jugoszláviai közönség annak az orosz világnak, amely a szélsőségek és ellentmondások olyan változatos skáláját mutatta fel, egy következetlenségektől nem mentes, nagy férfiát ismerheti meg.

Oroszország legutóbbi évtizedeinek kétségtelenül jelentős egyénisége Sztruve Péter, aki elsősorban közgazdász volt pénzügytudományi munkája folytán lett pétervári főiskolai tanár s az orosz tudományos akadémia tagja. A század első évében tünt fel Sztruve a politika terén is, mégpedig *a legbaloldalibb irányzattal:* ő szerkesztette meg az orosz szociáldemokrata párt első kiáltványát, amelyben a bolsevista elmélettel rokontételek jutottak kifejezésre. Ma Sztruve *az orosz emigráció szélső jobboldalának a vezére* és Nikolajevics Nikolaj nagyherceg legfőbb támasza. Az első fokozat Sztruve Péternek az egyik szélsőségtől a másikig megtett utján: »Kritikai megjegyzések Oroszország gazdasági fejlődéséhez« cimü munkája volt, amelyben *Lenin* és hivei rögtön felfedezték a korábbi intrazigens állásponttól való eltávolódást és a Bernstein-féle német revizionista szocializmushoz való közeledést. Az elméleti harc az orosz szocialista párton belül egyre inkább napvilágra hozta Sztruve Péter eredeti hajlandóságait a polgári *liberalizmus* iránt s nemsokára valóban a polgári liberális ellenzék soraiban volt látható Sztruve, aki azután külföldön szerkesztette az »Oszvobozsdenije« cimü liberális lapot. Az 1905. évi bukott forradalom után, amikor a szocialista-bolsevik vezérek elmenekültek, akasztófára, vagy szibériai számüzetésbe jutottak, Sztruve hazatért Oroszországba és dumaképviselővé választották. A birodalmi dumában már a kadett-frakcióhoz csatlakozott, de fejlődésében nem állt meg, hanem hamarosan még inkább jobbra kanyarodott a politikája.

Az 1917. évi forradalmak után külföldre menekült a bolsevizmus nagy ellenfele és résztvett az ugynevezett fehér mozgalmakban. *Wrangel* tábornok 1920-ban alakitott, rövidéletü déloroszországi ellenforradalmi kormányában Sztruve volt a külügyminiszter, majd ennek a vállalkozásnak katasztrófái után Prágában telepedett le, ahol az orosz egyetemen kezdett tanitani. Később Párisba költözött és ismét politikai-publicisztikai tevékenységhez fogott az orosz emigránstábor monarchista szárnya élén, amely *Nikolajevics Nikolai* cári uralmát kivánja egy *liberális-konzervatív orosz monarchiában.* Ezt az irányzatot propagálja napról-napra a *Vazrozsdenije* (Ujjászületés) cimü párisi orosz lap, amelyet Sztruve szerkeszt.

Sztruve Péter április 22-én tartja meg Beogradban előadását ezzel a cimmel: Mit lehet gazdaságilag tenni Oroszországért, amelyet a tizéves bolsevik uralom tönkretett?

Ujabb fegyverkészletet foglaltak le a bécsi arzenálban

Csütörtökön este az egész bécsi helyőrség riadó-készültségben volt

Bécsből jelentik: Csak péntek reggel tudódott ki, hogy

csütörtök este riadókészültségben volt a bécsi helyőrség minden csapata.

Hogy a fölösleges izgalmat elkerüljék, ugy tüntették fel a dolgot, hogy Bécs közelében nagy sziklaomlás történt és a katasztrófához kell a csapatokat kivezényelni. Ez azonban nem felelt meg a valóságnak, hanem a készültségnek más oka volt. A szövetségi csapatok parancsnoka és a hadügyminisztérium ugyanis névtelen jelentést kapott arról, hogy a bécsi régi arzenalban fegyverek vannak elrejtve nagy tömegben.

Katonaság törzstisztek vezetésével behatolt az arzenálba és egy vastag falmögött, amelyet lebontottak, rátakadtak az 1919-ből származó régi szétbontott lőfegyveralkatrészekre,

amelyek már használhatetlenekké váltak. A fegyveralkatrészeket társzekereken elszállitották a katonai lőszerraktárba. Az esetnek valószinüleg még folytatása lesz.

A Bremen megérkezett Amerikába

A német óceánrepülők gépét péntek délután háromnegyed hatkor Uj-Skocia felett látták repülni

Newyorkból jelentik: A washingtoni német nagykövet kérésére az amerikai tengerészeti kormány és a repülési osztály megtette a szükséges biztonsági intézkedéseket a *Bremen* érkezése esetére.

A partvidék mentén állomásozó és az uton levő hajók utasitást kaptak, hogy figyeljék a láthatárt,

jelentsék, ha feltünik a Bremen és legyenek mindenben a repülőgép segitségére.

Newyorkban erősen kezdenek bizakodni a német óceánrepülők vállalkozásának sikerében.

Az optimizmus olyan nagy, hogy már a hivatalos fogadó-irodák nem fogadnak el tételeket a Bremen megérkezésére. Érdekes, hogy a közönség ebben az esetben a pénteket és 13-ikát szerencsés jelnek tekinti. A Brement épitő Junkers tanár leánya, aki Newyorkban tartózkodik, arra készül, hogy mihelyt megérkezik az első jelentés a Bremen feltüneséről, a német óceánrepülők elé repül.

A péntekre virradó éjjel kevéssel éjfél után szikratávirat jelentette, hogy *ama 24 hajó közül, amelyek a Bremen* utjába eshettek, egyik sem tudott semmiféle felvilágositást adni a repülőgépről. Pénteken hajnalban ezzel szemben az *Exchange Telegraph* állitólagos ujfoundlandi jelentést közöl, amelyet Saint Johns-ból kapott és amely szerint

a Trinity-öböl felett Soat-Harborne környékén, 60 mérföldnyire északnyugatra St. Johns-tól, ujfoundlandi időszámitás szerint péntek reggel nyolc óra 30 perckor a magasból motorberregést hallottak és biztosra veszik, hogy a Bremen haladt arra,

amely a kontinens belsejének tartva repült. Egy másik jelentés arról ad hirt, hogy

Ujfoundland fölött az időjárás teljesen megjavult,

csak enyhe keleti szél fuj és a partvidék mentén mindenütt tiszta az idő és sehol sines köd.

Amerikai időszámitás szerint reggel nyolc óráig sehonnan sem érkezett megbizható hir a Bremenről és azt a híresztelést, hogy a repülőgépet Boston felett látták, nem erősitették meg.

Már a délelőtti órákban a kiváncsiak egész tömege kezdett vándorolni a mitchellfieldi repülőtérre, melynek parancsnoksága minden intézkedést megtett az óceánrepülők fogadására.

A repülőtérre ötszáz főnyi katona és rendőrcsapatot vezényeltek ki, hogy a Bremen érkezésénél biztositsák a rendet.

Azokról a területekről, ahonnan a Brement várni lehet, elég kedvező időjárási jelentések érkeznek. E jelentések szerint az ég csak kissé felhős, délnyugati enyhe szél fuj, a hőmérséklet fagypont körül van.

Egy Bostonból érkező jelentés szerint ujfoundlandi helyi időszámitás szerint reggel 5 óra 38 perckor

a Brement az Ujfoundland partvidék irányában látták repülni.

A nahanti parti őrállomás szikratávíratot fogott fel, amelyben egy óceánjáró gőzös kapitánya azt jelenti, hogy látta a Brement.

Londoni jelentés szerint a Central News jelenti Newyorkból, hogy

Montrealból hiradás érkezett, mely szerint a Bremen délután 1 óra 45 perckor, középeurópai időszámitás szerint háromnegyed hatkor az ujskóciai Kingsport felett látták és igy a német repülők az amerikai kontinens fölé érkeztek.

E jelentés szerint tehát *Köhl* kapitánynak és társainak sikerült először az óceán átrepülése Európából Amerika felé haladva, miután Uj Skócia Kanada legkeletibb tartománya és igy már amerikai szárazföld. E jelentés alapján a késő esti órákra várják Newyorkban a Bremen érkezését.

Berlinben a *Bremen* utjáról érkező jelentések óriási izgalmat keltettek és

az ujságpaloták körül nagy tömegek várják az ujabb hireket.

Ha az eddigi jelentések megfelelnek a valóságnak, a Bremen középeurópai időszámitás szerint este tizenegy és tizenkét óra között érkezhetik csak meg Newyorkba.

Radicsék Zagreb ellen

Ha kiveszik Zagrebot a tartományból, a horvát parasztpárt vámsorompókkal fogja körülzárni a várost

Zagrebből jelentik: A husvéti közgazdasági konferencia után ujból napirendre került Zagreb függetlenitése a tartománytól. Politikai körök értesülése szerint a *hétfőn* Zagrebban tartózkodó miniszterek igéretet is tettek arra vonatkozólag, hogy Zagrebot kiveszik a tartomány hatásköréből.

A Radics-párt köreiben nagy elégedetlenséget keltettek ezek a hirek és elhatározták, hogy a legenergikusabb ellenakciót fogják megindítani. A *Bácsmegyei Napló* munkatársa előtt a Radics-párt egyik tekintélyes tagja kijelentette, hogy abban az esetben, ha a kormány Zagrebot kivenné a tartomány hatásköréből, a horvát parasztpárt át fogja helyezni a tartománygyűlés székhelyét Zagrebből egy vidéki városba, ezenkivül *bojkottot és vámháborut fog inditani Zagreb ellen.* Zagrebot körülzárják vámsorompókkal és nagy vámokat fognak szedni az autók, valamint a többi közlekedési eszköz után.

Ünnepélyes formák közt, május közepén adják át a forgalomnak a noviszadi hidat

Május 10-ikén teljesen elkészül a noviszadi hid

Noviszadról jelentik: Noviszad sok éves régi vágya néhány napon belül teljesül: az uj közuti hid május tizedikére végképen elkészül és május tizenötödikén a hidat átadják a forgalomnak.

A hidon most folynak az utolsó munkálatok, a padozati és kövezési munkák. Nerandzsics Szteván városi mérnök felügyelete és vezetése alatt kedden hajnali három órakor kezdik meg az utolsó munkákat, amikor gőzhengerrel egyengetik ki a hid kövezetét. A gőzhenger egy hétig fog dolgozni és mihelyt munkáját befejezte, már csak a tisztogatási munkák maradnak hátra. A vállalkozó Guttmann és Frank cég május 10-ikén átadja a hidat a városnak, amely a villanyvilágitás felszerelése után a hidat május 15-ikén átadja a *forgalomnak.* A város azt tervezi, hogy a hidat ünnepélyes formák között helyezik forgalomba és az ünnepélyre meghivják a kormányt, a vajdasági nemzetgyülési képviselőket és a délbácskai községeket.

A hid *forgalombahelyezésével* ismét megindul Noviszad és a Szerémség között a sok éven át szünetelt kocsiforgalom, amelyet a téli jégzajlást kivéve, eddig csak kompokon bonyolitottak le. Noviszad város erősen megérezte a hid hiányát, a Szerémség, amely évtizedek óta Noviszad *hinterlandja* és legjobb vásárlója volt, a pilótahid elsodrása óta Beograd felé gravitált, de mihelyt a hidat átadják a forgalomnak, a Szerémség ujra természetes központja: Noviszad felé fog gravitálni és ettől Noviszad a gazdasági válságtól ugyis erősen megviselt kereskedelmi és ipari élete hatalmas fellendülést reméli.

Hajduk Veljkó földje

Utazás a szerb Krajinában, a legjobb borok hazájában

Hajduk Veljko birodalma, a *Szrpszka Krajina*, nem tartozik azok közé a vidékek közé, amelyek sokat hallatnak magukról. Mig az ország sok más szép vidékéről, Szlovéniáról, Dalmáciáról, Montenegróról, Bosznia-Hercegovina egyes tartományairól, Sumadiáról és Délszerbiáról sokat olvasunk, addig Szerbia északkeleti vidékeinek, a Krajinának a hirét is alig halljuk. Pedig a Krajina megérdemelné, hogy a természeti szépségeket kedvelő, néprajzi érdekességeket kereső utazó közönség több figyelemben részesitse.

Egynapos dunai hajó ut után, az Alduna legszebb szakaszain, *a Kazán-szoroson* és a *Vaskapun* keresztül délután négy órakor érkezik meg az Állami Hajózási Vállalat kényelmes gyorshajója *Prahovóra*, az Alduna utolsóelőtti jugoszláv állomására. A szerb hajóállomásokon mindenütt kiváncsi falusiak nagy tömege várja a hajót, amelynek a megérkezése a nép számára mindig a hét legnagyobb eseményét jelenti. A tömegben mindenütt a nők dominálnak, rikitóan sárga fejkendőikkel: viseletük egyébként érdekes keveréke a sumadiai és romániai népviseletnek. Egymásközt csaknem kivétel nélkül *románul* beszélnek, de valamennyien jól beszélnek szerbül is. *A timoki oláhok* (vlaski) vidékére érkeztünk, akiket a szerb nép általában szerbeknek ismer el, csak épen hogy »vlaki« (románul) beszélnek. A hajó II. osztálya is megtelik lassanként velük, ugyhogy a hajón is főleg román szót hallunk.

Prahovóról, amelynek vasuti állomása közvetlenül a hajóállomás mellett van, mig maga a falu néhány kilométerre beljebb fekszik, vasuti vonal vezet az ország belsejébe. A vonat azonban csak két és fél óra mulva indul. Ezért a pályaudvari várakozás helyett inkább az érdekesebbnek igérkező gyalogsétát választom, hogy eljussak a kilenc kilométernyire fekvő *Negotinba*, a Krajina egykori fővárosába.

A vasuti vonal elkerüli Prahovó községet, viszont elhalad a község *temetője mellett*. Mindig is azt tartottam, hogy a temetőtől gyakran többet lehet megtudni egy város életéből, mint maguktól az élőktől, ezért habozás nélkül letértem az utról, hogy végigsétáljak a halott prahovóiak között. Valami ezer sirhant, csaknem kivétel nélkül sirkővel ellátva. A temető igen régi lehet, mert egészen elmállott sirköveket is találni, amelyeken a bevésett sirfeliratok már teljesen elmosódtak. A tulnyomó többség mégis ujabb keletü. A primitiv *sirfeliratok* csaknem kivétel nélkül *szerb nyelvüek*, a régiebbek között ószláv (vagy talán bolgár?) helyesirással A nevek viszont tulnyomó többségben román hangzásuak, nemcsak a családi nevek, hanem a keresztnevek is, főleg a női nevek. Sok román eredetü névnek szerbes a végződése. A sirkövek maguk azonban tisztán elárulják a lakosság román jellegét. A legtöbb sirkő rikitó szinekre van festve. Az arany és az ezüst alapszinek dominálnak, sárga, kék és piros diszitésekkel. Az ékitmények maguk főleg szegletesek, vagy ékalakuak. A festett motivumok között megtaláljuk a román népmüvészet közismert vonalait, sőt gyakran a magyar jellegünek tartott tulipános mintákat is. Még egy érdekes néprajzi sajátságra bukkantam ebben a temetőben. Egyes sirok mellé embermagasságu faágakat tüznek, amelyeket mindenféle pamutból készült bojtokkal és szines papirszalgokkal diszitenek.

A szerb Végek fővárosában

Még naplemente előtt beértem Negotin városába. A sötétség beálltáig még van annyi időm, hogy a város nem épen nagyszámu nevezetességét megtekintsem. Negotin ennek a bortermelő vidéknek központja. Arra sajnos nem volt már időm, hogy a város büszkeségét, *az ország legrégibb mezőgazdasági szakiskoláját*, a szőlőtermelési szakiskolát is megtátogassam, amely kivül fekszik a városon. Negotin uccái egyenesek, jól gondozott török eredetü kövezettel a főtér és a főucca pláne aszfaltosak. Villanyvilágitás is van, de az uccáik ennek ellenére is meglehetősen homályosak. A bizánci stilusu Szent Háromság székesegyház magas tornyával uralkodott az egész város fölött. A város főterén grániton köből álló oszlop áll, egyes sarkai letöredezve. Közelebb menve észreveszem, hogy a furcsa, szobor nélküli szoboralapzaton elhomályosodott felirás van:

Ime, ismét köztetek van öreg Goszpodártok, Milos.

A tulső oldalon pedig a dátum: 1859. junius 11.

Egy arrahaladó urtól megkérdem, mit jelent ez a felirás a csonka kőoszlopon. Kiderül, hogy az oszlopon a háboru előtt *Obrenovics Milos fejedelem* szobra állott. A háboru alatt a bolgár megszállás idején *a bolgárok a bronzszobrot ledöntötték* és Szófiába szállitották, ahol ma is megtalálható. A kőoszlopot is megpróbálták ledönteni; köteleket és láncokat kötöttek köréje és ökrökkel próbálták kimozditani helyéről. Az oszlop azonban nem hagyta magát, szilárdan megmaradt a helyén, csak a sarkokon töredeztek le egyes darabok. A felirat pedig magának Nagy Milosnak a szavai, amelyeket Negotin népéhez intézett, amikor tizenötévi számkivetés után ismét hazája földjére lépett. Van a városnak egy épen maradt müemléke is, *Hajduk Veljkó* emlékoszlopa.

Veljko, a szabadsághős hajduvezér

Hajduk Veljkónak nagy kultusza van Negotinban és az egész Krajinában. Uccát, teret, szállodát, kávéházat, üzleteket neveztek el róla. Se szeri, se száma a róla szóló hősi énekeknek, melyek apáról fiura szállnak a nép közt. Valóban érdekes történelmi személy ez *a szerb szabadsághős*, aki a XIX. század elején Kara Gyorgyéval vállvetve harcolt a szabadcsapatai élén a törökök ellen. Csatározásai, különösen bravuros lovasattakjai hadtörténeti szempontból is nagy érdekességüek. Amig Kara-Gyorgye Szerbia szivét, a Sumádiát lázitotta fel és vitte győzelemre a törökök ellen, addig *Veljkó, a krajinai hajduvezér, a keleti vidékeket tisztitotta meg a törököktől és rendezte be ott a maga államát.* Kara-Gyorgyét ugyan elismerte felsőbbségnek, de azért sok tekintetben megtartotta függetlenségét, igy az adókat is maga hajtotta be és katonáit és a tisztviselőket ebből fizette. Kara-Gyorgye bukása után őt is elérte végzete és *a néphit szerint maga a szultán sütötte el az ágyut, amely Veljkó életét kioltotta.*

Aggastyánok cigányzenekara

A város katonai és polgári intelligenciája este rendszerint a Grand kávéházban gyülik össze. Itt játszik az ország legérdekesebb cigányzenekara. A hattagu banda csupa öreg cigányból áll, *egy sem fiatalabb hatvan évesnél.* Egészen fehérhaju vén cigány a primásuk. Kérésemre a hat aggastyán eljátssza a Hajduk Veljkóról szóló époszt, helyesebben eléneklik és hangszereikkel diszkréten kisérik a csaknem félóráig tartó hősi éneket. A nagyszámu publikum, bár már biztosan többszázszor hallotta, feszült figyelemmel hallgatja a szépen éneklő szakállas müvészeket és lelkesen megtapsolják őket.

Negotinba menni és a borát meg nem kóstolni olyan bün lenne, amelyet egy hithü negotini soha senkinek meg nem bocsájtana. De nem is bánta még meg senki, hogy belekóstolt az édeskés *ruzsicába*. A bornak nincs nagy ára, nagyban már öt dinárért mérik, de a negotiniek meg vannak ezzel az árral is elégedve. Általában olcsóság van, *a marhahus kilója nyolc dinár*, a fehér kenyéré négy. *Lakáshiány sincsen*, mióta az összes fontosabb hivatalokat átvitték Zajecsárba, Negotin régi riválisába. A főuccán havi százötven dinárért már kétszobás lakást lehet kapni, de nincs aki kivegye. A nép itt általában jómódu és megelégedett, különösen a szőlőbirtokosok. Viszont tiz ember közül kilenc bizonyosan szőlőbirtokos.

Negotintől Paracsinig

Negotintől Zajecsárig a gyorsfolyásu Timók folyó mellett visz a vasut. Nyugodt, lankás dombvidék ez, mindenütt szőlővel beültetett hegyoldalak, a folyó partján pedig termékeny szántóföldek. A kora hajnali órákban a földeken mindenfelé dolgos parasztokat látni az eke szarva mellett. A szigoru tél miatt ugylátszik errefelé is elkéstek kissé a tavaszi szántással.

Zajecsárból, amelyet a rövid átszállási idő miatt nem tudtam megnézni, a *Paracsin* felé haladó keskenyvágányu vasuton folytatom utamat a Krajinán keresztül. Ez a vasut a *Crna Reka* völgyében halad, amelyet azonban a nép szintén Timóknak nevez. Itt már sokkal vadregényesebb vidékeken haladunk keresztül. Hamarosan beérünk a magas hegységekbe. A vonat egészen *Boljevacig*, eddig az erősen fejlődő *bányaváros*ig, állandóan emelkedő utvonalon kapaszkodik, ugyhogy a vizesésektől gyakran megszakitott folyócska rövidesen ötven—hatvan méternyi mélységben van alattunk. *Ércekben és szénben gazdag hegyek ezek.* A vasuti vonaltól északra valami 20 kilométernyire vannak *a világhirü Bor-i rézbányák és rézművek* is. Az egész vidék felett az 1560 méter magas *Rtany* uralkodik, Boljevac közelében, amelynek ormait a meleg áprilisi napsütés ellenére is még magas hórétegek boritják. Komor fenségével a Lovcsenre emlékeztet ez a hegy. De mig amaz csak terméketlen kőszikla, az Rtany gyomrából jóminőségü kőszenet aknáznak ki.

Szerb románok vagy román szerbek

Boljevacnál elhagyjuk a román nyelvterületet és tiszta szerb vidékekre érünk. Nagyon érdekes jelenség, hogy ezek között a vlahok és a szerbek között soha semmiféle antagonizmus nem volt és ma sincs. Negotinban hallottam egy igen érdekes elméletet is ezeknek a románoknak az eredetéről. Eszerint ezek az ittemi vlaskik tulajdonképen macedóniai szerbek leszármazottai, akik, amikor a törökök a Balkánt meghóditották, nem akarván idegen uralom alatt élni, tömegesen kivándoroltak Romániába. Mikor azután vagy kétszáz év mulva látták, hogy a török hódoltság alatt is meg lehet valahogy lenni, mint azt otthon maradt fajtestvéreik példája bizonyitotta, a kivándorlók utódai visszatértek a szerb földre és a Timok termékeny völgyében telepedtek le. De Romániából magukkal hozták a román nyelvet is, amelyet mind a mai napig nem hagytak el.

Bár ez a romantikus elbeszélés nélkülözi a történelmi hitelességet, mégis nagyon jellemző és sokban megmagyarázza a két nép közötti békés együttélést évszázadokon keresztül. A nemzetiségi kérdés a maga modern formájában mindenesetre még nem merült fel ezen a vidéken. A mostani állapotokból itélve bizonyára még hosszu ideig nem is fog itt felmerülni.

t. j.

Szibéria

Dr. Forgács halad az élen és cigarettázik

Szibériáról, a hadifogoly-életről könyv, szindarab s riportok özöne jelent már meg s még mindig van sok minden, ami érdekli azokat is, akik nem éltek át esztendőket a szibériai pokolban.

Markovics Rodion kolozsvári iró irt most könyvet a *Szibériai garnizon* cimen s a könyv olyan feltünést keltett, amit ritkán ért még meg magyar könyv. Ennek jele az is, hogy a Szibériai garnizon rövidesen német nyelven is megjelenik s nem sok időt adunk rá, hogy az összes világnyelveken olvassák majd az utódállambeli magyar iró könyvét.

Hogy a jugoszláviai olvasó is megismerhesse Markovics Rodion könyvét, a *Bácsmegyei Napló* vasárnapi száma egy önálló részletet leközöl a regényből. Azt a részletet, amely dr. Forgács Dezső szabadkai ügyvéd kivégzéséről számol be. Ezenkivül a Bácsmegyei Napló vasárnapi számában még a következő cikkek jelennek meg a Bácsmegyei Napló vasárnapi számában.

Versek: Tamás István. — Dráva Kálmán: Tavasz elébe. — Galambos Margit: Titkos üzenet. — Szenteleky Kornél: Uj olasz költők. — Moris Rosenfeld: A mühely (ford. Vidor Imre). — Bácskai Lulu: Három vers. — Szanatóriumi szép napok.

Novellák: Gál Ottó: Gorilla kisasszony. — Govorkovics János: Utszéli levelek. — Kristály István: Rizskoch. — Popovits Jován: A felébredt halott. (Az iró maga forditotta novelláját szerbből magyarra.) — Somlyó Zoltán: Fiatalok. — Sz. Szigethy Vilmos: Csabrády bácsi békit.

Riportok: Winterry csodabogár gyüjteménye. — A két jubiláns. — Dr. Forgács halad az élen.

Egyéb próza: Baedecker: A királynő bucsuzik. — Dr. Fischer Jákó: Az adótörvény anyagi jogi rendelkezései. — Kosztolányi: Tinta. — A hivatalviselés keservei.

Rovatok: Mindennap-rovatban Debreceni József: Uj mesék az irógépről. — Történelem apró történetekben. — Terefere. — Kozmetika. — Szinházi kistükör. — Keresztsoros rejtvény. — Szerkesztői üzenetek.

Ingyenes mellékletek: Könyv. — Film. — Rádió. — Habostorta.

A *Bácsmegyei Napló* vasárnapi száma **52 oldalas lesz.**

HIREK

Öregasszony koszoruval

A gyümölcsfacon görnyedt anyóka baktat végig. Árkos-bokros kérges kezében hatalmas koszorut tart ki vigyázva a napra, mint egy óriás beteg darazsat. A koszorun öregbetüs arany feliratot lenget a szél.

— Felejthetetlen Lajcsómnak Rozi néni.

Rozi néni meg-megáll, untalan jönnek szembe vele a kiváncsi ismerősök. És mindenki megkérdezi tőle:

— Kinek lesz a koszoru néne?

— Legénynek — hangzik a szomorodott válasz — leszurták szegényt.

— Ejnye a fene azokba a kötődzködésekbe — szörnyülködnek a kiváncsiak. Rozi néni egy könnyet szeretne elraktározni a pirosbabos zsebkendőjébe, de nem lehet, mert a két keze koszoruval van tele. Ezért a könnycsepp szabadon ródlizik lefelé a barázdás arcán és megpihen egy keserü szögletben a száj vonala körül.

— Még huszas se volt a lelkem — kesergi — most töltötte volna be csak ádventbe.

— Isten akaratja — teszi hozzá azután megadással.

Egész csoport állja körül az anyót. A részleteket akarják hallani és Rozi néni feledve gyászt, koszorut és temetőt — magyaráz.

— Csillagos bicskával — csodálkozik el egy fejkendős asszony — hát hogy az a jóságos...

— Az ital teszi — jegyzi meg bölcs bajuszsodorintással egy gazda — istenáldja az, higyjék el kérem.

— Biz ugy van az éppen — helyesel egy borvirágos orr.

Rozi néni pedig sütteti magát az érdeklődés forró aranynapjával. Mindenki simogat, tapint egyet a koszorujára, megvizitálják a levelét, virágját, betüjét és az érzékenyebb nőszemélyek már igy utközben megöntözik egypár könnycseppel.

Ez a koszoru . . .

Egy városvégi kisházban most ráteszik valami koporsóra. Azután egy kocsira kerül, azután egy fejfára. Elhervad rajta az örökzöld is és betegen lógatják fehér fejüket a szegfüi. Egyszer pedig, ha eső lesz a temetőben, arany szallagjáról lemossa a viz a »felejthetetlen« szót.

Olyan mint egy ember utja.

(de jó)

*

VÁROSI SZINHÁZ. Csütörtök, április 19-ikén: A bécsi Hofburg Kapelle énekkarának operaelőadása és hangversenye.

Jegyelővétel kedd, április 10-ikétől.

*

— Változások a diplomáciai karban. Beogradból jelentik: A külügyminiszter előterjesztésére Őfelsége Alekszandar király ukázt irt alá több magasrangu diplomata előléptetéséről, illetve áthelyezéséről. Jovanovics Milán a külügyminiszter politikai osztályának főnöke müncheni főkonzul, Geraszimovics Iván a személyzeti osztály főnöke az athéni követség tanácsosává, Jurisics Momcsiló madridi követségi tanácsos milánói főkonzul, Antics Milán bukaresti főkonzul varsói követségi tanácsos, Protics Vásza prágai követségi tanácsos fiumei főkonzul, Vukovics Iván budapesti követségi tanácsos bukaresti főkonzul lett.

— Időjárás. A Meteorológiai Intézet jelenti: Változékony, igen hüvös és egyelőre még szeles idő várható, nyugatról a csapadék szünésével és éjjeli faggyal.

— Kórházigazgatói kinevezések a beogradi kerületben. Becskerekről jelentik: A beogradi tartományi választmány a becskereki kórház igazgatójának dr. Popovics Jován szemorvost, a kikindai kórház igazgatójának dr. Lázics Pavle belgyógyászt, a jasatomicsi elmegyógyintézet igazgatójává dr. Bogics Grga belgyógyászt és a novakanizsai kórház igazgatójává dr. Matejin Szima belgyógyászt nevezte ki.

— **A becskereki gazdasági szervezetek tiltakozó gyülése.** Becskerekről jelentik: A becskereki gazdasági szervezetek hétfőn délután három órakor a becskereki kamara helyiségében tiltakozó gyülést tartanak, amelyen követelni fogják a forgalmi adó megszüntetését, a becskereki pénzügyigazgatóság visszahelyezését és a vámhivatal ujbóli felállitását. A gyülést a kereskedők és iparosok egyesülete, a gyáriparosok szövetsége, a becskereki ipartestület és a szállodások és vendéglősök egyesülete rendezik.

— **Briand nyilt levele választóihoz.** Párisból jelentik: Program és kortesbeszéd helyett Briand külügyminiszter nyilt levelet intézett nantesi választóihoz, amelyben hangsulyozza, hogy mindig lelkes hive volt a köztársaság eszméjének és legjobb tudása szerint igyekezett a francia népet szolgálni. Kijelenti a nyilt levélben Briand, hogy most minden eddiginél nagyobb szüksége van mandátumra, amely autoritást nyujt neki arra, hogy a világ elé állhasson és folytathassa békemüvét.

— **Halálos vasuti katasztrófa a sok esőzés miatt.** Montreálból jelentik: Quebek tartományban az állandó hatalmas esőzés következtében a vasutvonalak annyira megrongálódtak, hogy a közlekedés szünetelt. Quebek és Montreal között az elmosott töltésen egy vonat kisiklott. A katasztrófának néhány halott és rengeteg sebesült áldozata van.

— **Halálos robbanás egy szlovenszkói gyárban.** Poprádról jelentik: A Hamburger-féle papirgyárban, amely csak ez év januárja óta van üzemben, kazánrobbanás történt. A kazánrobbanás Mikulás Mátyás munkást megölte. Kulhavi nevü munkás a forró gőztől sulyos sebesüléseket szenvedett és egy munkás könnyebben sérült meg.

— **Folytatódik Japánban a kommunistaellenes akció.** Tokióból jelentik: A japán kormány rendeletére őrizetbe vettek tiz tokiói egyetemi tanárt, akik ellen az a gyanu merült fel, hogy részt vettek a császár ellen irányuló összeesküvésben. Egyidejüleg harminc kommunista diákat is letartóztattak. A kommunistaellenes akció egyre nagyobb méreteket ölt Japánban és az utolsó napokban négyszáz helyen tartottak házkutatást.

— **Javul Svehla állapota.** Prágából jelentik: A husvéti ünnepek alatt a szivbántalmak erősen gyötörték Svehla miniszterelnököt, akinek ágyánál Vacquez tanár, a párisi Sorbonne-egyetem professzora is megjelent. A csütörtöki orvosi jelentés még erős fájdalmakról számolt be, péntekre azonban a beteg állapota lényegesen javult.

— **Husvéti munkaszünet Noviszadon.** Noviszadon a főkapitányi hivatal intézkedése értelmében pravoszláv husvét vasárnapján általános munkaszünet lesz, csak a borbélyüzletek tarthatók nyitva délelőtt tiz óráig. Hétfőn az üzletek délig lehetnek nyitva, délután általános munkaszünet.

— **Tüz a szentai szálláson.** Szentáról jelentik: Kovács Kálmán kevii gazdának tiz méter hosszu náddalfödött épülete a gazdasági felszerelésekkel együtt csütörtök éjszaka leégett. A kár mintegy huszezer dinár. A tüzet legnagyobb valószinüség szerint gyujtogatás okozta. A rendőrség ebben az irányban folytatja a nyomozást.

— **Nagymaroson elfogták a szélhámos ál-Zichy grófot.** Budapestről jelentik: A Zichy gróf név alatt szélhámoskodó Herz Györgyöt, aki az utóbbi időben több szélhámosságot követett el, legutóbb pedig autót lopott és azon megszöktette Vörös Emmyt, a Király Szinhás kardalosnőjét is, pénteken a csendőrség a nagymarosi országuton a kardalosnővel és Szigeti József nevü barátjával elfogta. Az ál-Zichy gróf a lopott autóval át akart szökni társaságával együtt Csehszlovákiába, azonban Nagymarosnál elfogyott az autó benzinje és a szélhámos ismét régi trükkjével Zichy gróf néven próbált hitelben benzint vásárolni egy kereskedőnél, aki azonban az ujságokból már értesült a Zichy gróf nevével visszaélő szélhámos tüzelmeiről és azonnal jelentést tett a csendőrségnek, amely a társaságot beszállitotta Budapestre.

LEGUJABB

A Bremen este fél kilenckor megérkezett Newyorkba

Newyorkból jelentik: A Bremen este nyolc óra harminc perckor megérkezett a newyorki repülőtérre. A repülőgépet egy amerikai repülőosztag kisérte, amely a német pilóták elé ment. A Bremen leszállását közel százezer főnyi tömeg nézte végig. Az egész ut minden zavaró incidens nélkül, a legsimábban folyt le.

— **Baleset bevásárlás közben.** Szomborból jelentik: Sulyos baleset érte csütörtökön délután Weidinger Frigyes szombori nagykereskedő feleségét. Az urinő bevásárolni ment Stanisics Milán üvegkereskedőhöz és mialatt az üzletben tartózkodott, egyik inas felnyitotta a háta mögött levő pincébe levezető csapó-ajtót anélkül, hogy erre Weidingernét figyelmeztette volna. Az uriasszony hátralépve olyan szerencsétlenül zuhant le a pincehelyiségbe, hogy jobb felső karját eltörte.

— **A Tolnai Világlapja legujabb száma** érdekes és változatos tartalommal jelent meg. A népszerü hetilap szokott regénymellékletével és gyermekujságjával együtt a Literaria árusitóinál kapható.

— **Gyujtogató gyermekek.** Sztaribecsejről jelentik: Az elmult szerdán délután tüz ütött ki Gombosev Szima sztaribecseji lakos udvarán. A tüz elhamvasztotta az udvaron levő két nagy szalmakazlat és fészert, de tüzet fogott a szomszédos Janek portán álló cséplő is, melynek első részét a tüz tönkretette. A tüzet a gyorsan előhivott tüzoltóság oltotta el. A rendőrség a vizsgálat folyamán megállapitotta, hogy a tüzet Gombosev Szima négyéves Lázó és Gombosev Milán ötéves Sztevó nevü gyermekei okozták, akik játék közben az udvaron tüzet raktak. A szülők ellen gondatlanság cimén megindult az eljárás.

— **Istentisztelet Pollák Lajos halála évfordulóján a zsidókórházban.** A dr. Singer Bernát Szeretetház Egyesület *április hó 15-ikén délután hat órakor* istentiszteletet tart néhai Pollák Lajos halálozási évfordulóján a kórház imatermében.

— **Arzénnal mérgezett husvéti tortát küldtek egy reichenbergi szinésznőnek.** Reichenbergből jelentik: Reichenberg városában óriási izgalmat keltett egy rejtélyes gyilkossági merénylet, amelyet a reichenbergi szinház müvésznője, Marton Helna ellen kéövetett el egy ismeretlen tettes. A szinésznő husvét vasárnapján reggel egy »ismeretlen tisztelőjétől« ajándékcsomagot kapott, amelyben finoman és gusztusosan elkészitett tortákat talált. Az egyik tortát öltöztetőnőjének, Flögel Máriának adta ajándékba, aki azt hazavitte; otthon nagy lakomát csaptak belőle. Akik a tortából ettek, még aznap este borzalmas bélgörcsöket kaptak. Az öltöztetőnőt és családjának három tagját kórházba szállitották, ahol az orvosok megállapitották, hogy a betegeken arzénmérgezés határozott tünetek mutatkoznak. Az orvosi segitség három betegnél már csak elkésve érkezett, mert pár óra mulva a mérgezés következtében mindhárman kiszenvedtek. A rendőrség széles körben vezette be a nyomozást a postacsomag ismeretlen feladója után, aki eddig még felderitetlen okokból akarta megmérgezni a reichenbergi szinház szinésznőjét. A merénylet ugyan nem érte el célját, de az elvetemedett gonosztevő mérgezett tortáinak igy is három emberélet esett áldozatul.

A légzőszervek hurutja
leginkább tavasszal van elterjedve és majdnem mindenkihez ellátogat. Ön gyorsan megszabadul tőle, ha
SYNGULIN
(szirupot vagy tablettát)
használ

— **Letartóztatott vásári tolvaj.** Sztaribecsejről jelentik: Lakatos Mátyás negyvennyolcéves kulai lókupec-cigány a sztaribecseji husvéti vásár alkalmával délután a lópiacon egy vidéki asszony zsebéből kilopta a pénztárcát, amelyben nagyobb összeg pénz volt. Az asszony észrevette a lopást és zajt csapott. A lármára figyelmes lett a közelben tartózkodó Glavaski Miladin rendőr és a tolvajt elfogta.

— **Egy francia vámtisztviselő vérengzése a trieri kerületben.** Nambornból jelentik: Az elmult este egy vendéglőben szóváltásra került a sor egy francia vámtisztviselő és egy vendég között. A vámtisztviselő a szóváltás hevében eltávozott, kis idő mulva azonban visszatért és szó nélkül leteritett revolverével egy Trapp nevü fiatal német munkást; egy másik polgárnak a nyakát érte a lövés. A pénzügyőr ezután lakásába szaladt és az ablakból üldözőire felváltva lövöldözött karabélyából meg revolveréből. Röviddel rá felgyujtotta butorait. Amikor a katonák rátörték az ajtót, a vámtisztviselőt holtan találták a füstölgő butorok között.

— **Egy budapesti uriasszony öngyilkossága.** Budapestről jelentik: A Hollóutca 7. számu házban pénteken ciánkálival megmérgezte magát Berger Tivadarné, született Láng Alice, a Láng Testvérek ékszergyár elhunyt tulajdonosának a leánya. Mire tettét észrevették, a szerencsétlen fiatalasszony már meghalt. Az uriasszony nagy ambicióval tanárnőnek készült és házasságkötése után is folytatta tanulmányait. Miután legutóbb akadályok merültek fel tanulmányainak folytatása körül, hozzátartozói azt hiszik, hogy a nagymüveltségü fiatal asszony efölötti elkeseredésében lett öngyilkos.

Szépségápolás. Hajszálak, redők, anyajegy, szemölcs végleges eltávolitása villannyal. Hámlasztókurák és kékfénykezelés. Kaphatók saját készitményü szeplő, májfolt, mittesszer, pattanás elleni és arcfehéritő krémek, arcvizek, puderek stb. Olcsó bérletrendszer. Vidéki megrendelést utánvéttel. Tanitványokat kiképzek. *Roth Olga kozmetikai intézete Szubotica,* Kralja Alekszandra ul. 4.

— **A kormány meg akarja reformálni a patikusok és a droguisták müködési hatáskörét.** Beogradból jelentik: A pénzügyi törvényben egy uj rendelkezés van felvéve, amely a patikajogok kiterjesztését szabályozza és határozza meg. Beogradban egy patikára három drogéria jut és a beogradi drogériák is épugy árusitanak gyógyszereket, mint a patikák, mert Beogradban droguista is csak olyan egyén lehet, akinek megvan a gyógyszerészi diplomája. A patikák száma a háboru óta egyetlen eggyel sem emelkedett a fővárosban, bár a népesség száma, a háboru óta majdnem megháromszorozódott. Számitani lehet arra, hogy Beogradban a legközelebbi jövőben huszonöt patikanyitási engedélyt fognak kiadni. A kormány azt is meg fogja engedni, hogy ezek a patikusok a drogériákat alakithassák át patikává. Ugyancsak szabályozni akarja a közegészségügyi minisztérium az orvosszerek hirdetését is. Beogradban a lapokban gyakran jelennek meg olyan hirdetések, amelyek különféle orvosszereket kinálgatnak. Szakértelem nélküli emberek készitik el sokszor ezeket az orvosszereket, akik olyan hangzatos reklámokat tesznek a lapokban közzé, hogy még a legtanultabb embert is elfoghatja a kishitüség és vásárol ezekből a kuruzsló cikkekből. A közegészségügyi miniszter rendeletben fogja szabályozni ezt az egész kérdést és véget akar vetni ezeknek a kétes értékü orvosszerekkel való vásárlásoknak. A gyógyszerész kamara ebben a kérdésben már egy elaborátumot is dolgozott ki és a közegészségügyi miniszter a kamara elaborátuma értelmében akar már dolgozni.

— **Szombor város költségvetése.** Szomborból jelentik: A városi pénzügyi bizottság csütörtökön tartott ülésén foglalkozott a számvevőség által beterjesztett költségvetéssel. A költségvetés szerint a folyó év kiadási tételei 13,930.114 dinárban, a bevételi tételek összege pedig 7,700.000 dinárban van előirányozva. A különbözetet pótadó utján hozzák be. A bevételi tételek között szerepelnek a városi ingatlanok jövedelmei, a fogyasztási bevételek, valamint kávéházak és nyilvános helyiségek vigalmi adója és a vágóhid bevételei. A kiadási tételek között jelentősebbek a tisztviselői fizetések, iskolák, a városi fürdő és kórház fenntartásának költségei. A pénzügyi bizottság a számvevőség által beterjesztett költségvetés kiadási tételeiből körülbelül három millió dinárnyi összeget törölt azzal az indokolással, hogy a városi pótadó amugy is magas. Dr. Makszimovics Stévó polgármester most tárgyal egy két-három milliós beruházási kölcsön felvételéről, amelyet főleg a város kövezésének javitására forditanának. A költségvetést az április hó végén összehivandó közgyülésen fogják végérvényesen letárgyalni.

Jadranska Straža „Amicia“

Az „Amicia“ a világ legnagyobb gazdasági szervezete

— **Husvéti segély a hadirokkantaknak.** Beogradból jelentik: A szociálpolitikai minisztérium csütörtökön háromszázötvenezer dinárt bocsájtott a Hadirokkantak Központi Egyesületének rendelkezésére azzal, hogy az összeget az egyes helyi szervezetek között a görögkeleti husvét alkalmából segély gyanánt osszák szét. A beogradi szervezet a segélyből harmincezer dinárt oszt ki tagjai között.

— **Gyilkossággal vádolta hütlen barátját, hogy a rendőrség megkeresse.** Párisból jelentik: Két nappal ezelőtt egy csinos fiatal nő jelent meg az egyik rendőrőrszobán és magából kikelve közölte, hogy az Acheveche-hid mellett szemtanuja volt egy gyilkosságnak. Látta, mikor egy ismeretlen férfi egy nőt a levegőbe emeli és a Szajnába dobja. A férfi azután beült kis sportautójába és elrobogott a vásárcsarnok irányába. A gyilkosság állitólagos szemtanuja, Leontine Goigoux asszony pontos személyleirást adott a gyilkos férfiről és a rendőrség egész apparátusával hozzálátott a férfi felkutatásához. A megadott személyleirás alapján elfogtak egy Richárd Zaugg nevü férfit, aki tagadta ugyan, hogy azon az éjjel az Acheveche-hid közelében járt volna, de alibit nem tudott igazolni. Amikor szembesitették a feljelentő asszonnyal, a gyilkossággal gyanusitott férfi arcát elfutotta a vér és dühösen meredt feljelentőjére, aki mosolyogva nézett a szemébe és csak annyit mondott: »Most végre megtaláltalak! Kellett ez neked?« A jelenet magyarázatául Goigoux asszony elmondta a rendőrtisztviselőknek, hogy Zaugg Richárd éveken át barátja volt, de nemrégen elhidegült tőle és faképnél hagyta. Nem tudta megtalálni, hiába tette tüvé utána az egész várost. Elhatározta, hogy a rendőrség segitségét veszi igénybe és miután más mód nem kinálkozott, a gyilkosság kitalált meséjét használta fel eszközül. A szerelmes asszony ellen hatóság félrevezetése miatt indult meg az eljárás.

— **Szubotica—Noviszad városközi sakkmérkőzése.** Novisadról jelentik: Április 22-ikén Szuboticán Noviszad és Szubotica sakkegyesületei ujabb városközi sakkmérkőzést tartanak. A mérkőzés barátságos jellegü lesz és annak keretében tizenkét-tizenkét játékos fog egy-egy játszmát játszani. Eddig négyizben mérkőztek a két város játékosai, háromszor Noviszad és legutóbb Szubotica játékosai győztek. Noviszadot Vidor László, Kulzsinszki Nikola, Rosenberg Sándor, Zsivanovics Dimitrije, Csányi János, Bizam László, dr. Ilics Radusko, Popovics Dusán, ifjabb Rajkovics, Mesterovics Bosko, Farkas Sándor és Weitzenhofer Lajos képviselik a városközi mérkőzésen.

— **Noviszadon ujra tárgyalják a városi költségvetést.** Noviszadról jelentik: A városi pénzügyi bizottság letárgyalta az 1928. évi költségvetést. A városi tanács a költségvetést a gazdasági és jogügyi bizottság elé is terjesztette, amely azonban azt kivánta, hogy a költségvetést irásban kézbesitsék ki a tagoknak. A városi tanács eleget fog tenni a kivánságnak és a bizottság tagjai között szétosztatja a költségvetés irott példányait, ugyhogy a kettős bizottság a költségvetést csak 20-ika után tárgyalhatja, ezután kinyomatják a költségvetést, szétosztják a törvényhatósági bizottság tagjai között, amely igy legjobb esetben május elején tárgyalhatja a költségvetést.

— **A Fruska Gora turistaegyesület kirándulásai.** Noviszadról jelentik: A noviszadi Fruska Gora turistaegyesület vasárnap április 15-ikén több csoportos kirándulást rendez a Fruska Gorába. Az első csoport vasárnap reggel öt órakor, a második hat órakor, a harmadik csoport pedig hét órakor indul a noviszadi hajóállomásról.

— **Házasság.** *Berger* Mancika Čakovec és *Sugár* Elemér gyarmatáru nagykereskedő folyó hó 17-ikén tartják esküvőjüket.

— **Móra Ferenc Szuboticán.** Móra Ferenc, a kiváló magyar iró e hó 15-én, a Zsidó Nőegylet és Népkonyha rendezésében felolvasó estét rendez Szuboticán. Az érdeklődés az előadás iránt olyan nagy, hogy a jegyek legnagyobb része már elővételben elfogyott. Jegyek csak vasárnap délig kaphatók dr. Loránt Zoltán ügyvédnél (Alekszandrova ulica 7. Telefon 3—68).

— **Uj helyiséget kapott a Matica Szrpszka könyvtára.** Noviszadról jelentik: A Matica Szrpszka eddigi épületét a tavasszal átépitik és ezért a Matica könyvtárát a Trandafil-épületbe helyezték el. A könyvtár uj helyiségében április 18-ika nyilik meg és naponta, vasárnap és ünnepnapot kivéve, délelőtt tizenegy és tizenkét óra között látogatható. A könyvtár mindenki rendelkezésére áll.

Landau Juliska táncanárnő szokásos *ritmikus torna-tanfolyamát* gyermekek részére folyó hó 17-ikén kezdi meg. Tanórák hetenként háromszor délután ½6 órától. Beiratkozások bármikor a Pasicseva ul. 10. sz. a. táncintézetben. Felnőttek részére esti tánctanfolyam kezdődik.

— **A nyomoruság vámszedője.** Ljubljanából jelentik: A ljubljanai rendőrség csütörtökön letartóztatta Zsapics Iván kivándorlási ügynököt. A letartóztatás abban a pillanatban történt, amikor Zsapics több munkát kereső szegényemberrel utra akart kelni a határ felé. A kivándorlási ügynök hosszu időn keresztül toborozta Szlovéniában a munkanélkülieket, akiktől költségelőleg cimén kisebb-nagyobb összegeket vett fel és azt igérte a szerencsétleneknek, hogy Németországban, Luxemburgban és Belgiumban munkát szerez számukra. A megindult rendőri nyomozás során beigazolást nyert, hogy a Zsapics hamis utlevelek segitségével eddig több, mint háromszáz munkanélkülit csempészett ki Németországba és Belgiumba, ahol azután anélkül, hogy munkaalkalmat szerzett volna számukra, cserben hagyta a szerencsétlen embereket.

— **Aranyeső egy cannesi szálló ablakából.** Párisból jelentik: Kellemes meglepetés érte a minap az egyik cannesi szálloda előtt sétáló fürdővendégeket. A szálló egyik ablakából egy ismeretlen férfi a cannesi *játékkaszinó zsetonjait* dobálta le és a zsetonok után kötegekben hajigálta ki az uccára a száz- és ezerfrankos bankjegyeket. A szálló előtt nagy tolongás támadt és az emberek egymást taszigálva szedték össze a pénzt. Később kitünt, hogy a milliókat hajigáló idegen férfi nem elmebeteg, hanem egy dusgazdag amerikai, Axel Joe Nogel, aki több mint két milliót kitevő ruletnyereségét dobálta ki nagyuri szeszélyből az uccára.

— **A Ku-Klux-Klan bünei.** Newyorkból jelentik: A Ku-Klux-Klan titkos társaság ellen inditott bünpörben Clarence Ludlow, aki saját beismerése szerint tagja volt a társaságnak, szenzációs vallomást tett. Elmondta, hogy szemtanuja volt annak, amikor a társulat tagjai nyolc férfit élve megégettek. Hiram Evans, a »birodalmi varázsló« s a szervezet elnöke, maga is felelős két gyilkosság esetében. J. R. Ramsay azt vallotta, hogy az éjjeli lovagok szervezetének az volt a megbizása, hogy Ohio államban *rémuralmat* fejtsenek ki.

Plamen
egyetlen kipróbált fa- és szén-alágyujtó-szer 2818

— **Zagrebban felemelték a kenyérárakat.** Zagrebből jelentik: Zagrebban csütörtöktől kezdve uj kenyérárak léptek életbe. A fehér kenyér az eddigi öt dinár helyett öt és egynegyed dinár, a félbarna kenyér pedig négy és egynegyed dinár helyett négy és fél dinárba kerül kilogrammonként.

Szuboticai hegedümüvész hangversenye Szomborban. Szegedi Sándor, a fiatal szuboticai hegedümüvész szombaton este fél kilenc órai kezdettel Szomborban a Polgári Kaszinó nagytermében önálló hangversenyt rendez. A tehetséges fiatal müvészt zongorán Kis János *gyermek-müvész* kiséri. Szegedi Sándor gazdag programjának kiemelkedő számai a következők: Bruch koncert, Todtini: Ördög trilla, Covelli: Lafela, Hubay: Carmen fantázia, Kéller Béla: Magyar egyveleg, Moskovszki: Gitár, Brahams: A-dur valcer. A nivósnak igérkező hangverseny iránt Szomborban nagy érdeklődés nyilvánul meg.

A Ferencváros—SzAND mérkőzés folyó hó 16-ikán délután fél 5 órakor kezdődik. A nagy érdeklődésre való tekintettel jegyek elővételben kaphatók Bata sportüzletében, Alekszandrova ulica. *Helyárak elővételben:* páholy din. 35.—, tribün vagy korzóülés din. 25.—, állóhely din. 10.—. A mérkőzés napján: páholy din. 40.—, tribün vagy korzóülés din. 30.—, állóhely din. 15.—. Felkérjük főleg a vidéki sportközönséget a saját érdekükben, hogy a pénztárnál leendő torlódás miatt előre váltsák meg a jegyeiket. Elővételi jegyek szombat este 7 óráig kaphatók. Szabad és tisztelet jeggyel csakis a középső bejáratnál lehet bemenni. Autók nem jöhetnek be a pályára.

Gleichenberg fürdő
Stájerország Ausztria
április 15 — Október 15
Hörutok, asztma, tüdőágulás, szivbajok. Híres gyógyforrások, természetes szénsavas fürdők, belégzések, pneumatikus kamarák.
Teljes panzió 8 shillingtől kezdve.
Prospektusok:
Kurkommission Gleichenberg

— **Sztrájkba léptek a brünni fegyvergyár munkásai.** Brünnből jelentik: A brünni állami fegyvergyár munkásai sztrájkba léptek. A sztrájk közvetlen oka az, hogy a munkások nem kapták meg a kért béremelést. Az üzemek vezérintézősége is elutasitotta a béremelési kérést, csupán negyven koronás heti dijak kiosztását igérték a rendes bér mellett. A munkásság egyhangulag elhatározta, hogy válaszképen megkezdi a sztrájkot az összes üzemekben.

— **Agyonrugta a lova.** Noviszadról jelentik: Krsztics Gavra ötvenhatéves kliszai földmives kedden Noviszadra készült és mialatt lovait az udvarra vezette, az egyik ló valamitől megijedt és olyan erővel rugott gazdája mellére, hogy az eszméletlenül terült el a földön. Hozzátartozói azonnal orvost hivtak, de a szerencsétlen emberen már nem lehetett segiteni és Krsztics anélkül, hogy egy pillanatra is visszanyerte volna eszméletét, belső vérzés folytán meghalt.

— **A noviszadi Történelmi Társulat folyóiratot ad ki.** Noviszadról jelentik: A noviszadi Történelmi Társulat csütörtökön tartotta havi rendes ülését, amelyen elhatározták, hogy a társulat »A Noviszadi Történelmi Társulat Értesitője« cimen folyóiratot ad ki. A folyóirat évente háromszor fog megjelenni. A folyóirat igazgatója dr. Sztanojevics Sztanoje egyetemi tanár, szerkesztője pedig dr. Popovics Dusán, egyetemi magántanár. A szerkesztő-bizottságban dr. Balubdzsics Mirkó, dr. Kirilovics Dimitrije, Kicsovics Miras, Pavlovics Milán tábornok és dr. Szavkovics Jovan, semmitőszéki biró foglalnak helyet.

Ping-pong verseny Szomborban. Szomborból jelentik: Szombaton este kilenc órakor kezdődik Szomborban a Szloboda-szállóban a ping-pong verseny, amely a legelső ilyen verseny az országban. A versenyre eddig harminc játékos nevezett be Szuboticáról, Szomborból, Oszijekről, Becskerekről és Beogradból. Vasárnap délelőtt megalakul az asztali teniszjátékosok országos szövetsége is és igy a verseny győztese már országos bajnok cimet kapja.

42 fok meleg Trencsénteplicen, árnyékban a hőfoka a maga nemében páratlan *Sina* kénes-hőforrásnak, mely ma már világhirre tette szert. A fürdőélet Trencsénteplicen ezidén szokatlanul korán már megkezdődött és ugy értesülünk, hogy a fürdőközönség közt különösen sok a svéd és norvég vendég. A természet mintha kedveskedni akarna az északi vendégeknek, nyárias meleg napsugárözönben fürösztí a tavaszi pompájában viruló vidéket és hamisitatlan rivieriai napokat varázsol a Kárpátok közé.

— **Voronoff autóbalesete.** Párisból jelentik: Voronoff tanár szerdán autón utazott Szevillából Madridba. Az országuton az autó felborult és Voronoff, valamint a soffőr sulyos zuzódásokat szenvedtek. A professzort a madridi kórházba szállitották.

Gyomor- és hasbántalmak, izgékonyság, migrén, kimerültség, szédülés, szivszorulás, rémes álmok, ijedtség, általános rosszullét, csökkent munkaképesség már nagyon is kétségbeejtő esetekben megszüntek azáltal, hogy a beteg naponkint reggel éhgyomorra megivott egy pohár természetes »Ferenc József« keserüvizet. Orvostanárok dicsérik azon értékes szolgálatokat, melyeket a *Ferenc József* viz járványok idején is, mint biztos és enyhe hashajtó teljesit. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben.

Vizállás

A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 300 (—6), Apatin 384 (—7), Bogojevó 376 (—8), Vukovár 310 (—), Noviszad 338 (—3), Zemun 368 (—4), Pancsevó 354 (—2), Szmederevó 430 (—4), Orsova 370 (—4). Száva: Mitrovica 354 (—12), Beograd 316 (—2). Tisza: Szenta 496 (—4), Becsej 404 (+3), Titel 423 (—3).

SZINHÁZ

A Wiener Sängerknaben énekkara meghivást kapott az udvarhoz. Noviszadról jelentik: A Jugoszláviában turázó világhirü bécsi gyermekkórus meghivást kapott a beogradi udvarhoz. Az énekkar Őfensége Péter trónörökös előtt a Patikus cimü vigoperát fogja bemutatni.

A »Vöröshaju« szerb nyelven. Noviszadról jelentik: A noviszadi Nemzeti Szinház volt tagjai és a szinház nyugdijas tagjai e hó 16-ikán, hétfőn a Szloboda nagytermében bemutatják Lukácsi István a »Vöröshaju« cimü népszinmüvét. Az est jövedelmét a szinészek segélyezésére forditják.

A beogradi operettegyüttes noviszadi vendégjátéka. Noviszadról jelentik: A beogradi operett társulat e hó 19-ikén és 20-ikán Noviszadon vendégszerepel. A vendégtársulat első este a Cirkuszhercegnő, második este pedig Az ártatlan Zsuzsánna cimü operettet mutatja be. Mindkét előadáson Mikulics Éva, Berkovicsné, Klemencsics, Odzsics és Trbuhovics szerepelnek.

Jecics Milorád szombori hangversenye. Szomborból jelentik: Jecics Milorád, az ismert hegedümüvész csütörtökön este a szombori Lloyd nagytermében hangversenyt tartott. A müvész Paganini, Beethoven, Schubert és a saját müveit interpretálta. Virtuóz vonótechnikája különösen Paganini tolmácsolásában jutott érvényre, de minden egyes száma zavartalan müvészi élvezetet jelentett a hangverseny kisszámu publikumának, amely lelkes tapsokkal hálálta meg a müvész kitünő játékát.

Vasárnap este negyedszer játszák a Cigányprimást. A szuboticai Katolikus Legényegyletben vasárnap este játszák negyedszer a telt házak előtt bemutatott Kálmán operettet, a Cigányprimást. Jegyek elővételben Krécsi könyvkereskedésében, előadás napján pedig a pénztárnál kaphatók.

FILM

A Moulin Rouge királynője

A Lifka-Mozi uj filmje

Néha — elég ritkán — jó bohózattémákat dolgoznak fel filmre, szabályszerü francia bohózat-cselekményt, amelyet ahelyett, hogy dialógusokba öntene a szerző, filmszcenáriumnak ir meg. Ezeknek a filmeknek mindig megvan az a hibájuk, hogy nem elég filmszerüek és tulságosan érezni rajtuk, hogy inkább szinpadra kivánkozna a téma, viszont azonban megvan az előnyük, hogy könnyedek, kedvesek, mulatságosak.

Ilyen a Lifka-mozi uj filmje, a »*Moulin Rouge királynője*« is. Nem is annyira film, mint inkább ötletes, kedves bohózat, a francia esprit minden szikrázásával — amennyire ez filmen lehetséges. Valami vásott jókedv tölti ki a vigjátékot, amely a vérbeli francia bohózat mulatságos bonyodalmaiba kergeti a szereplőket és kigunyol mindent és mindenkit, egy kis hercegségen keresztül a politikát, a forradalmat, a tekintélyt és a szerelmet. Jókedvü bukfenceket hánynak és cigánykerekeket vetnek minduntalan a film szerzői és rendezői és a mulattatásban nagyszerü támogatóik a szereplők egytől-egyig. A főszerepet Madie *Christians* játssza és annyi charme-ot, olyan sok pajzán kacérságot visz bele a párisi cocottéból lett hercegnő alakjába, hogy valóban ellenállhatatlan. A köréje csoportosuló többi szereplő egytől-egyig mulatságos és kedves figurát visz a vászonra.

A mulatságos vigjáték a »*Szibéria*« cimü filmmel együtt szombattól kezdve kerül vetitésre a Lifka-mozában.

(l. f.)

Április 15.-én Móra Ferenc irodalmi estje Jegyek előjegyezhetők **dr. Loránt Zoltán** ügyvédnél, Aleksandrova ul. 7. — Telefon 3-68

SPORT

Ferencváros—SzAND

Rendkivül nagy érdeklődés előzi meg a Ferencváros szuboticai bemutatkozását. A kitünő magyar proficsapat, amely eddig még nem szerepelt a Vajdaságban, kompletten érkezik Szuboticára. A hétfői mérkőzésre vidékről is sokan bejönnek Szuboticára, hogy a Ferencváros játékában gyönyörködhessenek. A magyar profibajnok, mint már megirtuk, a következő csapattal áll ki:

Amsel — Takács I., Hungler — Fuhrmann, Bukovi, Obitz — Rázsó, Takács II., Turay, Szedlacsek, Kohut.

A SAND mindent elkövet, hogy a Ferencváros ellen tisztességes eredményt érjen el és csak a legerősebb együttessel veszi fel a küzdelmet.

Siflis — Held, Beleszlin — Kopilovics, Weisz (Jovanovics), Ördög — Inotay, Kikics, Kovács, Horváth, Szilágyi (Gabrics).

A mérkőzést Csajághy fogja levezetni.

Amerika, Skandinávia, Németország futói indulnak a legtöbb esélyel az amszterdami olimpiádon

Az 1927. év eredményei

Egy német sportlap közli az 1927. évi könnyü atlétikai versenyeken elért legjobb futó eredményeket, amelyek már most is áttekintő képet nyujtanak arról, melyik nemzet mit remélhet az amsterdami olimpiádon. A mult év legjobb futó eredményei a következők:

100 méteres sikfutás: 1. Borah (Amerika) 10.4 mp. 2. Körnig (német) 10.4. 3. Bowmann (Amerika) 10.5. 4. Houben (német) 10.5. 5. Leche (Amerika) 10.5.

200 méteres sikfutás: 1. Borah (Amerika) 20.9 mp. 2. Wycoff (Amerika) 21.2. 3. Körnig (német) 21.4. 4. Miller (Amerika) 21.4. 5. Schüller (német) 21.4.

400 méteres sikfutás: 1. Spencer (Amerika) 47.8 mp. 2. Gibson (Amerika) 48.2. 3. Blüchner (német) 48.2. 4. Aldermann (Amerika) 48.3. 5. Neumann (német) 48.4.

800 méteres sikfutás: 1. Sera Martin (francia) 1.52.8 mp. 2. Watson (Amerika) 1.53.6. 3. Dr. Peltzer (német) 1.53.6. 4. Engelhardt (német) 1.53.6. 5. Lowe (angol) 1.53.8.

1500 méteres sikfutás: 1. Helgas (finn) 3.56.1 mp. 2. Wiriath (francia) 3.56.4. 3. Wide (svéd) 3.56.5. 4. Böcher (német) 3.56.6. 5. Dr. Peltzer (német) 3.57.

5000 méteres sikfutás: 1. Eklref (svéd) 14.45.1 mp. 2. Nurmi (finn) 14.54.1. 3. Matilainen (finn) 14.56.4. 4. Posti (finn) 15.01.8. 5. Rose (ausztráliai) 15.02.

10.000 méteres sikfutás: 1. Ritola (finn) 31.37 p. 2. Stenfeld (svéd) 31.38.2. 3. Badendyk (norvég) 31.41.7. 4. Matilainen (finn) 31.49.2. 5. Pedersen (dán) 31.52.

110 méteres gátfutás: 1. Werner (Amerika) 14.6 mp. 2. Nichols (Amerika) 14.6. 3. Petersen (svéd) 14.7. 4. Burghley (angol) 14.8. 5. Wells (Amerika) 14.8.

400 méteres gátfutás: 1. Gibson (Amerika) 52.6 mp. 2. Burghley (angol) 54.1. 3. Petersen (svéd) 54.3 4. Tomeroy (Amerika) 54.6. 5. Facelli (olasz) 54.8.

SzMTC—Sport-mérkőzés lesz vasárnap Szuboticán

A véletlen különös szeszélye folytán Szubotica vasárnapra teljesen program nélkül maradt. A Szuboticai Sport vezetősége tárgyalásokat kezdett a noviszadi és oszijeki csapatokkal, de nem sikerült megállapodásra jutni. Igy helyi csapatok mérkőzésében állapodtak meg. Vasárnap a Sport és az SzMTC fognak barátságos mérkőzést játszani a Városligeti pályán. A meccs, mint a két igen szép stilust játszó csapat küzdelme, igen érdekesnek igérkezik, mert mindkét csapat kompletten szerepel.

Noviszadi lóverseny. A vasárnap, április 15-ikén megtartandó harmadik tavaszi lóversenyre eddig a következő lovakat nevezték be: Gátverseny; félvérüek versenye: Sirotica (Logos Mihály), Nelly (dr. Petrovics Milos), Durmitor, Dianna, Dika (Karagyorgyevói állami méntelep). Nemzetközi verseny: »Fruska Gora« Karryber (Ilics Vlada), Klapec (Dungyerszki Sofia), Patricius és Alzsir (Futaki ménes), Borac (Dungyerszki Gyokó), Tiszagyöngye (gróf Schönborn Ferenc), Skupocena és Rigoletto (dr. Dungyerszki Gedeon). Nagy tavaszi Handicap: Alzsir és Patricius (Futaki ménes), Vak Bacsán (gróf Schönborn Ferenc), Siroce (dr. Dungyerszki Gedeon), Klapec (Dungyerszki Sofia), Borac (Dungyerszki Gyokó), Lepotica (Rigi Kapitány), Maj Bebi (dr. Dungyerszki Gedeon). Nyereményverseny: Sahib (Palavicsini Herceg), Bosanac és Soko (Dungyerszki Gyokó). Zsoké verseny: Utmutató (Futaki méntelep), Bora (gróf Schönborn Ferenc), Marko (Rigi Kapitány). Egyfogatu ügetőverseny: Norma (Csernetics István), Farro (Pejin Izidor), Komámasszony (Govedics Szlavkó), Legény (Rakocsevics Mirko), Napred (Vanglas Péter), Jovanka (Grubanovics Svetozár), Bijor (Gligorijevics Dimitrije), Domino (Hussinger), Diabolo és Szoreno (Beck Ede), Printz Robinson (Pejin Lázár), Napred (Vanglass Péter). A verseny délután fél három órakor kezdődik.

KINTORNA

— Nem birom ezt a hust megenni. Küldje ide az igazgató urat.

— Nem használ. Ő már az előbb nem birta megenni.

*

A soffőrjelölt megkérdi:

— Mennyire van még szükségem, hogy megtanuljak vezetni?

— Vagy egy tucatra.

— Órára?

— Nem. Kocsira.

*

A tanitó megkérdezi egyik kisfiutól:

— Hogy hivnak fiam?

— Kovács János.

— Hol születtél?

— Én nem születtem. Én fogadott gyermek vagyok.

TŐZSDE

Zürich, április 13. (*Zárlat.*) **Beograd 9.1325,** Páris 20.43, London 25.33 és ötnyolcad, Newyork 518.85, Brüsszel 72.48, Milánó 27.375, Amszterdam 209.25, Berlin 124.11, Bécs 73.05, Szófia 3.74, Prága 15.375, Varsó 58.20, Budapest 90.60, Bukarest 3.25.

Szentai gabonaárak, ápr. 13. A péntéki piacon a következő árak szerepeltek: Buza 340—342.50 dinár, tengeri morzsolt azonnali szállitásra 270 dinár, tavaszi szállitásra 260 dinár, takarmányárpa 270—275 dinár, zab 280 dinár, rozs 310—315 dinár, köles 240—250 dinár, muharmag 750—800 dinár, heremag 1800 dinár, bab 340—345 dinár, burgonya 220—230 dinár, őrlemények: nullás liszt gg 515 dinár, nullás liszt g 515 dinár, kettes főzőliszt 495 dinár, ötös kenyérliszt 465 dinár, hetes 325 dinár, nyolcas 240 dinár, korpa 235 dinár, konkolydara 250 dinár. Irányzat: buzában szilárd. Kinálat, kereslet: csekély.

Budapesti gabonatőzsde, április 13. A gabonatőzsde irányzata kissé lanyhább. Ugy a határidőpiacon, mint a készárupiacon csak alacsonyabb árfolyamon lehetett elhelyezni az árucikkeket. Hivatalos árfolyamok pengő-értékben a határidőpiacon: Buza májusra 33.30—33.56, zárlat 33.30—33.32, októberre 30.86—31.02, zárlat 30.86—30.88, rozs májusra 31.60—31.70, zárlat 31.56—31.58, októberre 26.14—26.24, zárlat 26.12—26.14, tengeri májusra 27.54—27.56, zárlat 27.56—27.58, juliusra 28.34—28.36, zárlat 28.36—28.38. A készárupiacon: Buza 33.05—34.55, rozs 31.10—31.35, árpa 30—31, sörárpa 32—34.50, köles 28.50—30.50, zab 32.75—33.25, tengeri 27—27.90, korpa 23.25—23.50.

Budapesti értéktőzsde, ápr. 13. Magyar Hitel 85, Osztrák Hitel 50.5, Kereskedelmi Bank 113.5, Magyar Cukor 200, Georgia 16.3, Rimamurányi 108.8, Salgó 67.5, Kőszén 822, Brodi Vagon 5.2, Beocsini Cement 251, Nasici 185, Ganz—Danubius 176, Ganz Villamos 157, Roskányi 13, Athenaeum 29.5, Nova 49.5, Levante 26.3, Pesti Hazai 215. Irányzat nyugodt.

VELENCE Utazók keressék fel a magyar házat **Hotel Budapest ex Maghorita, S. Marco 2154** a Bauer-Grünwald szálló lagunai bejáratával szemben. Elsőrendű családi konyha. Penzió 35 irától. Folyó viz, fürdő. **Tóth Gyula, tulajdonos**

Benedek Marcel
Hamlet tanár úr

(42)

— Én vagyok a ház urnője, — tréfált Lilla, de jaj, nem minden tréfát értenek meg rögtön, — tudniillik egyedül vagyok itthon, a professzor ur meg a szüleim bementek Kolozsvárra... Hogy jöhetett ilyen váratlanul? Legalább födött kocsit küldtek volna maga elé —

— Táviratoztam Pestről tegnap délben —

— Naiv ember. Azt a táviratot holnapután fogjuk megkapni. De én csak fecsegek és magáról csurog a viz. Jöjjön a vendégszobába. Ha a táskája is átázott, majd szerzek magának valami száraz ruhát, teát főzök, aztán beszélhetünk tovább... Egy-kettő, ne féltse a padlót, holnap ugyis sikálás lesz... Előre, hiszen csak ugy vacog a foga...

Bevezette a kábult fiatalembert a vendégszobába és segitett kinyitni a feketére ázott táskát. Bizony annak a belseje is szörnyü állapotban volt. Kertész ügyet sem vetett az összevissza-ázott, tarkára festett ruhára és fehérnemüre, hanem a jegyzeteit kapta elő. A csomagolópapir is átázott. Kibontotta és feljajdult.

— Csupa tintafolt! Egy hónapig dolgozhatom, amig rendbeszedem! És hátha magam sem tudok eligazodni rajta!

A földön ült, keresztbevetett lábbal, ölében a tintafoltos irásesomóval, s olyan volt, mint a gyermekét sirató anya.

— No, Tamás, Tamás, nem kell ugy kétségbeesni. Majd segitünk rendbeszedni azokat a jegyzeteket. Hanem a táskájában nincs egy darab száraz ruha sem. Várjon, hozok az apám holmijából. Igaz, sokkal testesebb magánál, dehát itt ugysem látja senki.

Kertész Tamás néhány pillanatra egyedül maradt. Fölállt és röstelkedve látta, hogy ültében milyen kómikus nyomot hagyott vizes ruhájával a padlón. Odatette a táskát, hogy eltakarja vele. Aztán gondosan lerakta szerencsétlenül járt jegyzeteit a szoba közepén álló kerek asztalra.

Kopogtattak. Lilla jött vissza.

— János segitségével betörést követtem el a professzor urnál. Az ő holmiját hozom. Magasabb magánál, de nem olyan vaskos, mint az apám, mégis csak emberibb külseje lesz az ő ruhájában.

Letette egy székre a ruhát, cipőt, fehérnemüt, — János semmiről sem feledkezett meg, — s távozóban azt mondta:

— Ha készen lesz, a folyosón jobbra, a második ajtón menjen be. Az a kis szalón. Ott várom a forró teával.

Husz percig eltartott, amig Kertész elkészült az átöltözködéssel. A szobában csak egy kis állótükör volt, de ahogy végignézett magán, keserü fintorra torzult az arca. A professzor ruhája határozottan lötyög rajta. Nyulánk termetével is komikusan kicsinek látszik benne: kezefejét félig eltakarja a kabát ujja, a mellény lelóg, a nadrág trottyos, a cipőt is csak ugy emelgeti maga után... és igy mutatkozzék Lilla előtt! Ugy érzi, hogy valami titkos célu összeesküvés áldozata, amelyben még a sors is önkéntes szerepet vállalt, hogy nevetségessé tegye őt, mint ázott szerelmest. Még egyszer megnézi magát a tükörben. Szép fiu volna egyébként, hullámos szőke hajával, kék szemével, nemes orrával... Szerencsére meg is borotválkozott reggel Gyulafehérvárott, amig a szekeresre várni kellett... A professzor nyakkendője is jól áll neki... De azon alul... Eh, mindegy. Meg kell mutatni, hogy fölötte áll ő az ilyen hiuságoknak. Dacosan megránditja vállát és átmegy a kis szalónba.

A vihar — megtette kötelességét! — elmult; a felhők oszlanak, a kis szalón ablakain sárgás-vörös alkonyi fény vetődik be. Lilla a teázóasztal körül sürög-forog, szendvicseket készit, a szamovárban buzog a viz, az asztalon két csésze...

Meglátja Kertészt, s mintha a helyzet, az anyáskodás alkalma egyszeribe véget vetne gyülöletének, leányos hetykeségének: első szavával megnyugtatja.

— No lám, nem is illik olyan rosszul magának a professzor ur ruhája.

Semmi, de semmi guny nincs a hangjában.

— Üljön ide, a tea készen van. Jó forrón adom, sok rummal, nehogy belébetegedjék ebbe a kalandba. Teázás közben aztán mesélhet. Odavagyok a kiváncsiságtól, hogy miért szakitotta félbe ilyen hirtelen a tanulmányutját.

Kertész lassan kortyolgatja a forró teát s a csésze fölött kutató pillantásokkal néz Lillára. Mért van itt ez a leány? Mit jelent az, hogy »a ház urnője?« És mért nem tudja, hogy őt —

— Engem távirattal hivott ide a professzor ur.

— Távirattal? Ezt nem is sejtettem.

— Három nappal ezelőtt kaptam. Nem volt még itt akkor?

— Dehogynem. Junius vége óta itt vagyunk. Nem szép a professzor urtól, hogy eltitkolta előttem ezt a táviratot. Talán azért tette, mert én .. az igazat megvallva, nem nagy rokonszenvvel szoktam magáról beszélni. Bocsásson meg.

— Szivesen megbocsátok. De szeretném tudni, mivel érdemeltem ki a haragját.

(Folyt. köv.)

NYILT-TÉR

Figyelmeztetés!

Édes anyám, özvegy Mukics Márkné, született Vidákovics Julianna folyó hó 15-én tartandó bácstopolai vásáron el akar adni 2 tulajdonomot képező tehenet. Minthogy nevezett ellen, valamint feleségem, született Péresics Matild ellen a gondnokság alá helyezési pert dr. György Imre és dr. Tabakovics Pál suboticai ügyvédek által megindítottam, figyelmeztetek mindenkit, hogy nevezettektől semmit se vásároljanak, különösen ne az eladásra szánt két tehenet, mert én azokat a rosszhiszemű vevőtől vissza fogom perelni.

3750 **Mukics Andrija**

Községi Elöljáróság, Debeljača.

944—1928. szám.

Vásári hirdetmény

A debeljačai tavaszi pótvásár f. é. április hó 27., 28. és 29-én lesz megtartva. A vásárra az első napon sertés, juh és szarvasmarha, a második és harmadik napon lovak és minden más állat felhajtható. Mind a három napon kirakodó vásár.

Figyelmeztetés!

Az eladásra szánt állatok a vásár napja előtt nem hajthatók a vásártérre és a vásárra az állatok csakis szabályszerű marhalevelekkel engedtetnek be. (Ez alól még a kocsik elé fogott állatok sem képeznek kivételt).

Kereskedők és iparosok kötelesek iparigazolványaikat magukkal hozni és kivánatra felmutatni.

Debeljácsa, 1928. évi március hó 28-án.

Stevan Stefanović jegyző. 3732 *Nánássy István* elnök.

Magyar vizum nem szükséges

Kedvezményes vasuti utazás

Budapestre és vissza

1928 április hó 23-tól május hó 7-ig

Fenti idő alatt a magyar határ vizum nélkül lépheto át és a vizum Budapesten 50%-os kedvezménnyel adatik ki. A vizum két havi tartózkodásra jogosit.

Ugyancsak ezen idő alatt a Budapestre és vissza való utazásra lényeges vasuti dijmérséklések alkalmaztatnak.

A vizumnélküli utazásra, a vasuti és egyébb kedvezmények igénybevételére vonatkozó igazolványok a budapesti Nemzetközi Vásár alkalmából adatnak ki és az igazolványok a kiállitás kétszeri megtekintésére is feljogositanak. (1928 április 28-tól május 7-ig.) Ezen igazolványok 40 dinár és portó beküldése ellenében kaphatók a *Bácsmegyei Napló szuboticai, noviszddi, velikibečkereki és szombori kiadóhivatalaiban, Hirlap kiadóhivatalában,* nemkülönben:

Szuboticán: a Kereskedők és Gyárosok (Lloyd) Egyesületében, az Általános Hitelbanknál és a Közgazdasági Bankánál, Radio Reklam Jugoslavija.

Noviszddon: az Agrária Szövetkezetnél, Kereskedelmi és Iparbanknál, a Putnik Utazási Irodánál, Hoffher és Schrantz, Lusztig Bankház és Merkur Bank.

Velikibecskereken: Takarékpénztár.

Szomborban: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete (Lloyd), Bácskai Gazdasági Egyesület.

Pancsevón: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete, Népbank R.-T.

Topola: Kereskedők és Gyárosok Egyesületénél és Bácstopolai Takarékpénztárnál.

Novivrbas: Takarékpénztár R.-T., Mezőgazdasagi Bank.

Szenta: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete. Szetai Gazdakör, Novoszel János titkár.

Kula: Hitelbank R.-T.

Velika Kikinda: Központi Takarékpénztár.

Odzsaci: Hódsági Takarékpénztár.

Csakovec: Horvát Általános Hitelbank.

Sztari Becsej: Potiska Banka.

Vrsac: Szerb Iparbank R.-T. és Szalay ügynökségnél.

Beográdban: »Putnik« Utazási Iroda, Hálókocsi Társaság, Bank és Kereskedelmi R.-T. (Terazija 5.), Utlevélhivatal és Magyar Kir. Kereskedelmi Képviselet Utazási Osztálya (Palata Akademia Nauka, tel. 20—23).

PET-GER

permetező felülmul minden eddigit!

Nincs üzemzavar, nem kell javitani!

Suboticai lerakat:

Weiner Géza

vaskereskedés

Gyártja:

Goldberger Péter

Sv.-Miletič 3595

Olcsó tüzifa

100 kg. vágott és apritott fa 30·— dinár házhoz szállitva Pontos mérésért garantálunk. Gyors és pontos kiszolgálás

„BOSNA“

fakereskedés

Subotica, a vasuti teherpályaudvar mögött

Telefon 5-12 2629

Kékkő

mont catini 99% legolcsóbb

Sugár Manónál

Telefon 47

Vizes uborka

kg-ként 5 dinártól feljebb

Savanyitott paprika

kg-ként 6 dinártól feljebb kapható a

KEMENY-féle ecet- és konzervgyárban

Telefon 643

Legmodernebb

szobafestést

a legolcsóbban csakis

FARKAS J.

készit

Fu utca, V. L. Jugovićeva ulica 48 3670

Gyümölcsfa,

szőlőpermetezéshez

a legjobb németországi

ólom-arzén

Sugár Manónál

Subotica 3145

Üzlethelyiség

szép por állal

Novisadon

P šićeva ulica 9. szám alatt

kiadó

Bővebbet Monašević cégnél Kralja Aleksandra ulica 30 3686

A boldogulás legbiztosabb alapja: a jövőről való gondoskodás!

Minden embernek kötelessége öveiről és öregségére önmagáról gondoskodni!

Biztositsa tehát magát a

»DUNAV«

biztositó részvénytársaság suboticai főügynökségénél, ahol a legujabb rendszerü

takarékpersely-biztositás kötheto

Befizet **hetenként 10 dinárt** és ezért kifizet a társaság:

megélés esetén	**10.000 dinárt**
halál esetén	**10.000 dinárt**
baleseti halál esetén . . .	**20.000 dinárt**
rokkantság esetén	**10.000 dinárt**

Az első heti részlet befizetése a biztositott teljes összeg felvételére jogosit

A „DUNAV“ életbiztositási kötvényei a hadügyminiszterium 3640 sz. rendelete értelmében házassági óvadékul elismertetnek

Felvételi korhatár 60 év! 3464 **Orvosi vizsgálat kötelező!**

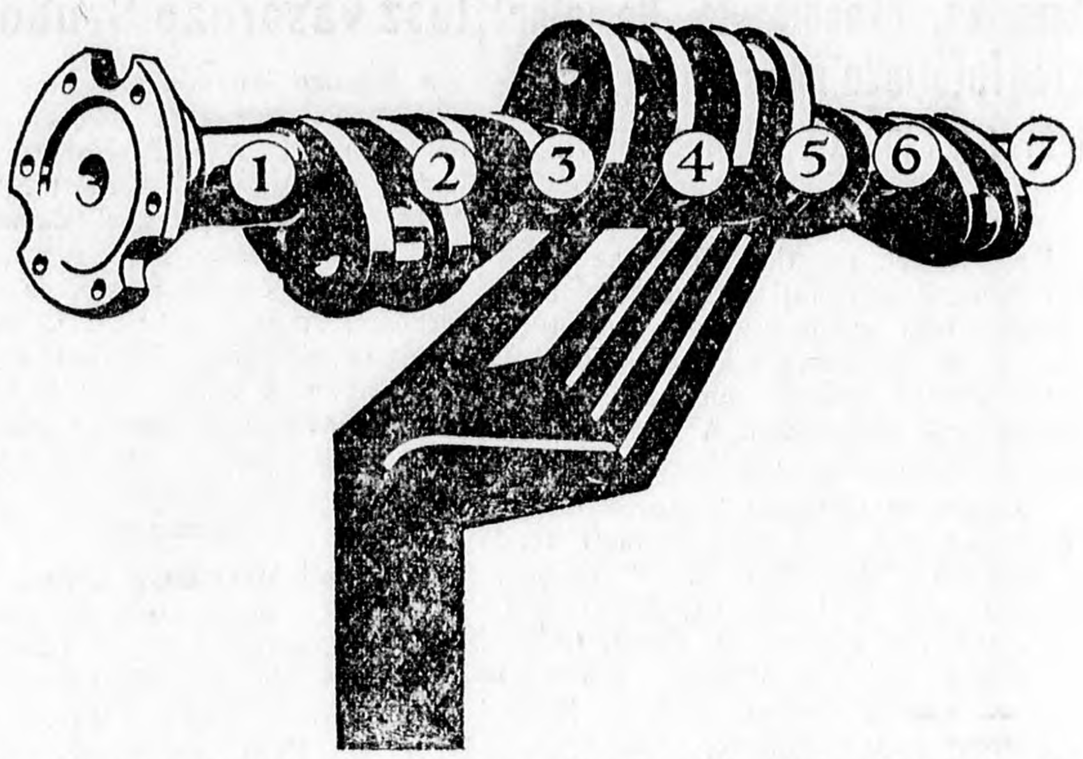

A CHRYSLER KOCSISIMA ÉS EGYENLETES MÜKÖDÉSÉNEK EGYIK TITKA

A Chrysler-féle főtengely, mely oly finoman van kiegyensúlyozva, hogy az accelerátor legkisebb nyomására reagál. A főtengely egész hosszában 7 csapággyal van rögzitve, ennek folytán bármely deformálódás vagy vibrálás kizárva és tökéletesen centrikusan és simán forog bármely sebességnél.

Üljön egy Chrysler kormányához, képviselőnk készséggel bocsájtja rendelkezésére a kocsit próbautra vételkényszer nélkül és költségmentesen. 60-80 mérföld sebességgel vezetni! Chrysler-féle hydraulikus négykerékfék berendezés! Chrysler minden kocsitypust gyárt a legkülönbözőbb árakon.

A CHRYSLER 7 CSAPÁGYAS FŐTENGELY!

VEZERKEPVISELO JUGOSZLAVIA RESZERE: W. H. SMYTH, BEOGRAD. KÉPVISELŐ: VRŠAC—ADLER ISTVAN, [illegible] SUBOTICA—WEIGAND & CO. SOMBOR—SZILARD ALBERT, DIPL. ING. BAČKA PALANKA—LÖBL SAMUEL ES FIA.

Chrysler Sales Corporation, Detroit, U.S.A.

Rovátkológépet és sikszitát

használ, de jó állapotban vennék. A rovátkológép lehetőleg ujabb gyártmányu egyen, siksztát 3 esetleg 4 rétü, szabadonlengőt használhatok. — Ajánlatokat az ár és gyártmány megjelölésével kérem **GIZELA PAROMLIN, VIROVITICA**

Tüzifa I-a fűrészgyári kemény hulladék 100 klgr.-ként házhoz szállitva **Din. 26·-** **J. Vujković i Drug** Jukićeva 41 10572 Telefon 669

A Szuboticai Önálló Iparosok és Polgárok Jótékony Betegsegélyző Egyesülete értesiti a t. tagjait, hogy rendelőjét f. évi április hó 20.-án saját házába, trg Cirila i Metoda br. 1/d alá (nagytemplommal szembeni kis ucca) helyezi át.

Tágfelvétel addig a régi helyiségben, Trumbićeva ulica 8. 2838

Az izületi reuma teljesen megszünt!

Részletesen irnak erről azok a hálás volt betegek, akik a

„GYRODAL" természetes gyógyszer használták, amely kizáró ag a Lika keleti részén levő Plješevica körüli tengeri iszapmaradványban találha ó

Ez az egyetlen természetes gyógyszer, amely orvosilag is meg van vizsgálva és kipróbá va és amelyne rendkivüli hatásáról a leghihetetlenebb véleményt adtak az orvo ok Részletes leirást és köszönőleveiek másolatát ingyen küldjük bárkinek. **Ličko Rudarsko Udruženje Zagreb, Kraljice Marije 23**

3023

Uvegje 30·— dinár a gyógyszertárakban

(Postán szállitva 36 din.)

Subotica, Oslobodjenje 23 (Sentai ul)

Elvállalja az összes e szakmába vágó munkákat garancia mellett

Mérsékelt árak! Szo'id kiszolgálás! 2022

Mielőtt épitkezéshez mész-,

cement-, gipsz-, oltottmész-, fedéllemez- vagy más épitkezési anyagokban, vagontételben vagy kisebb mennyiségben szükségletét beszerezni, kérjen ajánlatot

Sipos Sándor mészterme'őtől

SUBOTICA, I. Sokolska (Gombkötő) ul. 6. Telefon 868 és 867 1334

LEGFINOMABB FRANCIA TÁBLAOLAJ

ZÖLD KERESZT **„CROIX VERTE"**

KÜLÖNLEGESSÉG

SALÁTÁKHOZ MAJONNÉZEKHEZ FŐZÉSRE ÉS SÜTÉSRE

S. H. S. VEZÉRKÉPVISELET

IGNACE FLECHE & Co. BEOGRAD 2721

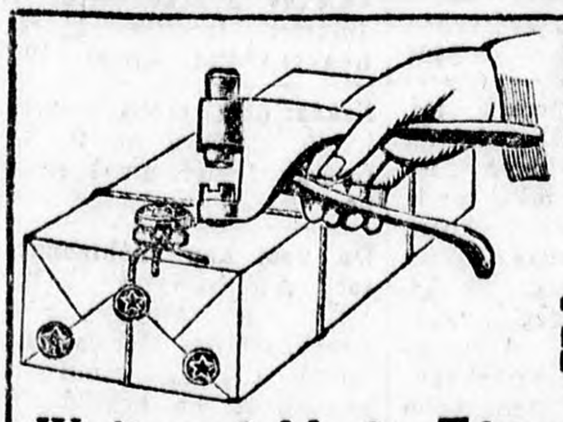

Ma'mok, gyárosok, kereskedők figyelmébe!

Zsákok, bálák, postacsomagok részére acéllemez plombák bármily kivánt dombornyomásu felirattal

Weitzenfeld és Társa cégnél

Subotica

150 dináros

havi részlettől kezdve vásárolhat egy komlett hálót, ebédlőt és mindennemü butort. Megnagyobbitott üzemünkben a legmodernebb bu orokat elsőrendüen készitjük. — Forduljon hozzánk bizalommal, mielőtt butort vásárol!

Szenti és Virág mübutorgyár

Subotica, Sudarevićeva ul. 54—56. Tel. 383 2407

TŐKE Épület-, butor- és portál-

asztalos

Palmotićeva ul. 20. Parkett rak ár.

Sombori juhturó 1846
Csak akkor jó, ha az Cirilovtól va'ó.
Szállitja
M. Cirilov, Sombor

Fával égetett fehér darabos **mesze**, elsőrendü **ép'tőmeszet, beocsini** portland **cementet,** alab **gip zet,** száraz pormentes **faszenet,** pécsi **kovácsszenet** ajánl

RÉVAI ADOLF

1971 Subotica, Sokolska ulica 2 — Telefon 551

Butorok

Szőnyegek

Függönyök

Otomán-takarók.

Olasz, német és angol gyártmányu

LINOLEUM, vas- és rézbutor, bőr klubgarniturák, szalongarniturák, modern füles fotelok, gyermekkocsik

versenyenkivüli árak mellett, vételkényszer nélkül megtekinthetők az ujonnan épült

nagy áruházamban

Krausz Ede, Novisad

3793

Van valami finom,

az anyai szeretettel rokonérzés, melyet a cserepes virágok nevelése vá t ki a jó emberből. Gyönyörü virágai lesznek, ha **KANIPO** 3 **növénytápsót** ha znál és a hozzámellékelt utasitásokból megtanu ja a helyes virágnevelést. Csomagja 12·50 és 42 dinár

A veszteségnélküli **aprósárnyas nevelése** 40 év óta becsülettel bevált a **KOKO** ba omfipor. Az eleséghez rendszeresen adott egész csekély adagokkal meglepő hatás. Husos, sütnivaló, valamint szorgalmasan tojó baromfit ad. Megbizható ellenszere a betegségeknek. Univerzális hatásu szer és áldása a baromfiudvarnak. Csomagja 10, 40 és 115 dinár.

Gyógyszertárak, drogériák, virág- és magkereskedések árusitják. Szétküldés előrefizetés e leném franko. Utánvéttel nem küldök.

Schumacher Z. gyógysz -vegyiáruraktár. **Crvenka (SHS)**

Katalin cárnő szerelmi élete

Lucian Murat hercegnő világsikerü könyve az idei könyvpiac szenzációja volt!

CASANOVA

Ivan Mošukin nagy filmje pompás kiállitásban mu atja be Nagy Ka alin cárnő életét.

A filmet a Lifka Mozi muta ja be április 16 tól április 22-ig

Lucian Murat könyve kapható **a Bácsmegyei Napló könyvosztályában**

Szőlőojtványok

amerikai a anyra oltott, elismert legjobb min ségben dus gyökérzettel, gyökeres és sima vadvesszők minden fajban, valamint nemesitett 2-3 éves g ümölcs- és rózsalak m grendelhetők

Sévár László 3614

mintaszőlő és szőlőo tv ny telepről

Petrovar din (Majur) Postafiók 17

Lerakat Bakačeva ulica

Árlegyzék kivánat a ingyen!

Kidmérleget keresünk

használt de jó állapotban. — Irásbe i ajánlatok a kiadóhivatalba 3720 sz. a'att kéretnek

3720

DUGHAGYMÁT

hagymát, I-a rózsaburgonyát, válogatott vetőburgonyát, Woltmann rózsaburgonyát, I-a préselt szénát legjobban és legolcsóbban szál it

LEDERER JENŐ

bank és bizományi üzlete, fő'e'ék- és gyümölcskivitel

NOVISAD, Vilson-tér 7. Telefon: 22—14

Raktár: Temerinska ul ca 38 3753

Ujonnan fényezett, nagyon jókarban levő

501-es Fiat olcsón eladó

Bővebbet: **Schmolka hirdetőirodában Novisad, Jevrejska 7** 3731

A legdivatosabb és legelegá ísabb

női-kalap

Heiduska Mariska

subotieai cégné kapható

Komplett légyfogó-készitő gép

(naponta 2000 darabot produkál) a hozzáva ó u t a s i t á s s a l, igen **jutányos áron eladó**

(Igen jövedelmező vá lalkozás.) Megtekinthető a tu ajdonosnál, **Ve.-B čkereki, Beogradska (Écska) ucca 9 szám** 3779

Cséplőszén eladására

szü'ségünk van megbizható

képviselőkre

a Vojvodina minden községében

„KOHLE" Handelsgesellschaft

3334 Novisad, Dunavska 10. Tel. 27-01

Diszkertek,

villa- és udvari kertek e spec ális tervezéssel készitek, ugyszintén kertek á landó gondozásá vállalom

Szőlőtelepitést

fekete szán'ó'ól ba , mésztartalmu agyagos földben, filoxera-ellenálló 2—3 éves legjobb amerikai alanyra oltott or- és csemege-szőlőfajtákkal, az ors ág bármely részén telepitek.

Vágó György mükertész

Subotica, IV., Bene Sudarevićeva ulica 28

3215

Müvészlapok foto „REKORD" müermében

Aleksandrova ulica 13. Bármely szinben 6 drb. 40 dinár. Bármely régi kép utáni nagyitás 30x40-es 100·— dinár

Hasitott 160 cm tölgy s ő ökaro olcsón, bármely állomásra. **Cséplőhez porosz szenet. Uzemek, magánháztartások részére** szenet, gyertyán-, bükk- és vegyes prima **tüzifát** vagontételben bármely állomásra szállit, valamint Suboticán apritott tüzifát jót és olcsón bármily tételben házhoz szállit 1129

Telefonszám 503 **„IGNIS" J. WIRTH, SUBOTICA, AGINA ULICA 13** Vilsonova sarok

LIFKA

Szombat–vasárnap. Csak 2 napig!
Kettős müsorok! Szuboticán először!

Szibériai farkasok

Szovjetfilm. Főszereplő: **Alma Rubens** és a számüzetésbe deportált névtelenek tömege. Ezenkivül:

Vörös malom királynője

UFA-FILM. Georges Feydeau francia vigjátéka egy inkognitóba szórakozó fejedelemasszonyról.

Pikáns! Humoros! Kacagtató!

Hétfőtől: **CASANOVA**

APOLLO, NOVISAD

Április 14— 15-én
ANNIE LAURIE
Mélyhatásu dráma 7 felvonásban.
Főszereplők:
Lilian Gish és Norman Kerry

LEVELEZÉS

Drágám! Nem mehettem el *Molnár Ferenc* legujabb vigjátékának az **Olympiának** premierjére, azonnal rendeld meg a Minerva r. t.-nál. Ára 40 dinár.

Apróhirdetés a Bácsmegyei Napló részére Szuboticán, az Aleksandrova ulicában, Pressburger-féle üzletben is feladható.

Vadászok! Kittenberger Kálmán: Vadász és gyüjtőuton Kelet-Afrikában cimü könyvét megrendelhetik Minerva r.-t. könyvosztályában. Ára 320 dinár.

Nehéz, körülményes és veszélyes ma Oroszországba utazni. Nehéz az orosz népet, lelkét, érzésvilágát megismerni. Ottendovski: A sötét Kelet árnyéka, minden kérdésre, amely az orosz viszonyokra vonatkozik, megfelel. Ára díszes vászonkötésben 80 dinár. Megrendelhető a Minerva r.-t. könyvosztályában.

HÁZASSÁG

Megfelelő ismeretség hiányában keresem uriember komoly közeledését. 24 éves szépnekmondott hajadon vagyok s szép hozománnyal rendelkezem. Csak cimmel ellátott leveleket »Az élet májusa« jeligére a kiadóba kérek. 3331

Apróhirdetés a Bácsmegyei Napló részére Szuboticán, az Aleksandrova ulicában, Pressburger-féle üzletben is feladható.

Házasodni akar? Olvassa el dr. Sikor József »Házasulandók könyv«-ét, amelyből megtanulhatja, hogy házasodnak az okos emberek, hogy házasodnak az ostobák. Ára 8 dinár, megrendelhető a Minerva r.-t. könyvosztályában.

Férjhez akar menni? Hogy tökéletes boldogságot találjon a házasságban olvassa el dr. Sikor József: »A tökéletes feleség.« Beniczky Irma: »A szép otthon.« Beniczky Irma: »A nő kötelességei« és dr. Sikor József: »Miben különbek a nők a férfiaknál?« cimü könyveket. Minden egyes könyv ára 8 dinár, megrendelhetők a Minerva r.-t. könyvosztályában.

FOGLALKOZÁS

Kifutó felvétetik. Hermann Mátyás, Karadžićeva 12. 3716

Nőifodrász, lehet nő is, elsőrendü munkás, ki a vizondolálást is tökéletesen érti, azonnali belépésre felvétetik. Regine Haecker nőifodrász, Pančevo. 3738

Gépészt keresünk 40 HP félstabil gőzgéphez azonnali belépésre. Gőzmalom Potiski Sveti Nikola. 3725

Fiatal bőrkereskedősegédet, esetleg május 1-i belépésre felveszek. Nagypál Mihály bőrkereskedő, Apatin. 3722

Fiatal cukrászsegédet azonnalra felveszek. Dušan Panić cukrász, Novisad, Jevrejska 15. 3730

Ügyes fehérnemü varróleány felvétetik. Cim a kiadóban. 3747

Keresek azonnali belépésre jó munkás borbélysegédet. *Knézi Lőrinc, Sombor.* 3737

Főmolnár, energikus, törekvő, rend- és munkaszerető, állást keres mielőbbi belépésre. Cim a kiadóban. 3699

Pékmesternek, aki kenyérelőállitásához is ért, valamint egy füszer vagy vegyeskereskedőnek is igen jó forgalmu üzlet kinálkozik. Mindkettő részére kényelmes lakás is van. Érdeklődni a kiadóhivatalban »Jövedelmező munka« jelige alatt. 3378

Kitünő, volt szinházi karnagy, jó zongorás, az összes klasszikus és uj repertoirban perfekt, kivülről játszó, állását változtatná május 1-vel vagy előbb. kino, bar, varieté vagy szalonzenekarnál. Ajánlatok kéretnek: Vel. Bečkerek, Knez Miletina 4 »Kapelnik« cimre. 3515

Ügyes bunyevác kiszolgálóleányt a rövidáru szakmában azonnali belépésre jó fizetéssel keresek. Állandó állás. Cim a kiadóban. 3630

Perfekt szerbül és németül tudó gépirásban jártas gyakornokot keresünk. Kraljevbregska fabrika šampanjera i podrumstvo Kraljevbreg. 3709

VÉTEL-ELADÁS

Kis tanya 15 hold földdel más vállalat miatt szabadkézből eladó. Érdeklődni a tulajdonosnál lehet. Kálozi Károly, Bogojevo 222. 3705

1 drb 3. számu Wertheim kassza jutányos áron eladó. Subotica, Zagrebačka ul. 17 3715

8-as Hofherr magánjáró cséplőgarnitura, teljesen jó karban, **halál eset** miatt eladó. Juhász Pál, Vrbica (Banat). 3654

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetüs és címszó kétszeresen számit. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jeligés leveleket továbbítunk. Kérdezősködésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

Jól jegyezze meg!

Üzlet-megszüntetés miatt április 30-ig kiárusitás

Üzletmegszüntetés miatt a raktáron levő
szépirodalmi könyveket
tudományos müveket
ifjusági iratokat
zenemüveket
mindennemü papirárut
iskolaszereket
irodai cikkeket
levelezőlapokat és
levélpapirosokat
a legolcsóbb áron kiárusitom

JUGOSLAVIJA
könyv- és papirkereskedés
Strossmayerova ulica **(HUSPIAC)**
3714

Ha vendégségbe

vagy
vendéglőbe megy,
vigye magával azt az
étlapot
melyből könnyen kiszámithatja
táplálkozásának kaloriaértékét

Italmérés, falatozó jóforgalommal piactéren eladó. — *Cim a kiadóban.* 3733

Szövött szmirnaszőnyeg 24 □ nagyságban, világosö szinü, teljesen hibátlan állapotban, eladó 8000 dinárért Bergel Leónál Sentán. 3723

Tárogatót, vagy solo klarinetot, használtat, keresek megvételre. Skotus Viatora 20 3718

Magyar Állami magánjáró kazán fogaskerékre átalakitva és Heyp cséplő gyári *elevátor és bódé, esetleg* külön is eladó. Subotica, Šomšićevo, Faragó Pál. 3719

1914-beli 8 HP fogaskerekü Hofherr-Schrantz-Clayton Shuttleworth gyári Kurir magánjáró, teljes felszereléssel eladó. Kovács Péter, Bačko Gradište. 3729

Megvételre keresek használt, de jó karban lévő üzletportált kb. 2.40 mtr. magasságban. Ajánlatokat kérek Gyetvay papirkereskedésbe Bajmok. 3739

Komplett keményfa hálószobabutor olcsón eladó. — Paje Kujundžićeva ul. 20. szám alatt. 3713

400 kocsi jég kicsinyben és nagyban kapható. Lazo Išpanović, III., Gundulićeva ul. 65. 3744

Motorbiciklit, kevésbé használtat, jó márkájut, megvételre keresek. Cim a kiadóban. 3745

Eladó 3 drb 1¾ éves, 2 drb 1 éves, 6 drb 5 hónapos tenyészkan, importált »német nemes sertés«. *Marok Ernő, Sarča (Banat).* 3655

Eladó 6 HP Hofherr magánjáró garnitura és egy 8-as eredeti, magyar gazdasági magánjáró. Szakács Mátyás, Crnabara — Čoka. 3741

A toll cimen jelent meg Molnár Ferenc uj könyve, melyben az utóbbi két évben irt kisebb müveit gyüjtötte össze. A feltünést keltő kiállitásu könyv ára 70.— dinár és megrendelhető a Minerva r. t. könyvosztályában.

VÁROSI MOZI

Csütörtöktől vasárnapig:
Vadászat a háztetőkön
Vigjáték
Huszárvér
Filmjáték. — Főszereplők:
Vivian Gibson, Albert Steinrück, Alfonz Fryland
Gör. kel. nagypénteken nincs előadás

Hétfőtől szerdáig közkivánatra:
Édes anyám
A főszerepben: MARY CARR

Autót, 4 üléseset, keveset használtat keresek megvételre. Vadócz Károly, B. Topola. 3740

Máv-gyártmányu és egy Hoffherr-gyártmányu kazalozó eladó. Mészáros Ádám Subotica, Brozova ul. 10. 3666

Jégszekrény, alig használt, eladó. Megtekinthető Ognjanov hentesüzletben Palicson, a főbejárattal szemben. 3660

Jókarban levő Stelzhammer zongora nagyon olcsón eladó. Klein kántor, Stanišić. 1974

Motorkerékpár, Ralegh, jó állapotban 350 cm³-es, eladó. L. Vajda, Novisad, Železnička 32. 3685

Patkanin patkányirtószer doboza 15 dinár, kapható minden gyógyszertárban és drogeriában, továbbá a **Torontáli Agrárbanknál Veliki Becskereken, Szuboticán Hercl drogeria és Kurtos Milos kereskedésében.**

Jugović-féle Salvator sajtoltó, amely öt perc alatt édes turót ad, 6 dinár, vaj- és sajtfesték 5 dinár, vajkészitőpor 5 dinár. — Viszontelárusitók kerestetnek. Szétküldi Jugović gyógyszertár, Novisad. Kérjen ingyenes mintát. 2988

Egy vagon ruha félig ingyen lesz eladva Földes Samu ruhaáruházában (gyümölcs-piac) Rudić ulica

Férfi divatöltöny már	525 D.
Férfi tavaszi felöltők	675 D.
Fiuruhák már	375 D.
Gyermekruhák	175 D.
Gummi raglának	225 D.
Nőifelöltők	455 D.
Leányfiu felöltők	325 D.
Férfi munkaruhák	145 D.
Munkaköpenyek	155 D.
Autóköpenyek	175 D.
Divatnadrágok	225 D.
Munkanadrágok	95 D.
Bőrkabátok	725 D.

Tessék meggyőződni, vidékre utánvéttel, meg nem felelés esetén pénzt visszaadom, saját érdekében ügyeljen a cégre. 8424

Gyümölcsfák, nemes faj, ujszegedi Horváth István faiskolájából, minden tekintetben garantált, rendkivül nagy választékban, továbbá futómagas bokorrózsák, vadrózsák, cirka ötezer darab szegfü, muskátli, Hortenzia Aszparagus, Ohmocus virághagymák, Buxusok legnagyobb választékban kaphatók. Kain virágkertészet, Szegedi ut, Villanytelep mellett. 3006

I-a olcsó étkezési burgonya eladás kicsinyben és nagyban. Petrogradska 5.

IRÓGÉP horvát, magyar és német betükkel, eladó. Ruff cukorkagyár, Subotica.

Vendéglő szállodával eladó, bérlő vagy iccés kerestetik. Megkereséseket a kiadó továbbit. 3645

ESSEX luxus-autó

5 üléses, csukott, 9/40 HP, vadonat uj, rendkivül
olcsón eladó
esetleg részletfizetésre is
S. AD. ENGL
SUBOTICA

KÜLÖNFÉLE

Csinosan butorozott szoba kiadó. Jelačićeva ul. 5. 3724

Butorozott szoba fürdőszobával kiadó. Karadžićeva 12. 3717

Kiadó lakás május elsőre, szoba, konyha, speiz; nagy alkofos szoba, előszoba, konyha, speiz. Jugovića (Erdő) ul. 7. 3751

3 szobás lakás kiadó. Polarsekné, Daničićev put 126. 3749

Volt Ön Afrikában? Schweinfurth: »Afrika szivében« cimü könyvéből megismerheti azt anélkül, hogy oda kellene utaznia. Ára 64 dinár. Megrendelhető a Minerva r.-t. könyvosztályában.

Apróhirdetés a Bácsmegyei Napló részére Szuboticán, az Aleksandrova ulicában, Pressburger-féle üzletben is feladható.

Palicson a Fenyves sörözö kiadó 1 vagy 2 szobás szezon lakás konyhával, pincével, nagy verendával. Cim a kiadóban. 3710

Két szoba előszobával, irodának kiadó. Park Kralja Petra 11. Telefon 707. 3707

»Alexa« nyakkendőipar 10 dinárért forditja ki régi nyakkendőjét. Korzó. 1249

Lakás: utcai szoba, konyha, kiadó. Raićeva ul. 9. Szt. György templommal szemben. 3701

Ön nem kap adóbizonylatot? Adóbizonylat nélkül küldi a Minerva r. t. könyvosztálya Móricz Zsigmond: Uri-muri cimü uj szinmüvét, ha beküld 84 dinárt.

GUMIBÉLYEGZŐT bármilyen nyelven készit Molnár József Subotica, Frankopanska ulica 25. Megrendeléseket a Bácsmegyei Napló kiadóhivatala is elfogad.

Kétszobás lakás mellékhelyiségekkel, esetleg konyha nélkül, gyermektelen házaspárnak, közel a beltérhez kerestetik. Cimeket a kiadóba kér. 3671

A szerkesztésért felelős dr. FENYVES FERENC. Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva r.-t.-nál Felelős kiadó: FENYVES LAJOS Szubotica.